

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ARAK:
Félévre 660 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ARAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

As Uj Kelet az egyetemes erdei
és bansági zsidóság napilapja
Cikkeink utánnomását
forrás megjelölésével
Kéziratokat nem küldünk vissza
megörzésekre nem vállalkozunk

Küiritik, vagy nem üiritik ki?

A Népszövetség elrendelte, hogy a japánok üiritsek ki Mandzuriát. A japán kormány és a japán delegátus erre kijelentették, hogy küiritik Mandzuriát, hiszen a Népszövetségnek nem lehet ellenállani. Kína is kijelentette, hogy rendben van: ha Japán küirit, akkor szent a béke. Mi történt erre? Japán nem üiritette ki Mandzuriát, Kína viszont tovább mozgósított.

A Népszövetséget minden hódolat megilleti, a gyakorlat azonban más.

Most azután a japán kormány gondolt egy nagyot és a hódolatot is felfüggesztette. Egyszerűen kijelentette, hogy nem üiriti ki Mandzuriát, míg Kína nem ül le vele közvetlenül tárgyalni. Kína viszont — még nem jelentette ugyan ki, de majd ki fogja — nem akar leülni közvetlen tárgyalásokra Japánnal. Majd akkor talán, ha a mozgósítást teljesen befejezte.

Japán tehát nem üirit ki, Kína viszont háborúra készül. És mindketten tiszteltetik a Népszövetséget, amelynek különben változatlan tisztelői. És ha kell, ugy ismét alávetik magukat legfelsőbb rendelkezésének. Elméletben tudniillik.

Egy példa, amely utánszóra vár

A bölcs és emberséges Masaryk már rég óta több minden jóra való ember szemében, mint a csehszlovák köztársaság elnöke. Szimbolusa ő a múlt század alkonyáról átmentett humanista gondolatnak, amelynek ma is marad az egyedüli világító fáklyája ebben a nagy sötétségben.

Ez a mindig tisztaszavu államférfi nagy és népes gyülekezet előtt beszédet mondott az elmúlt napok egyikén.

A nagy és népes gyülekezet a csehszlovák köztársaság fennállásának 13-ik évfordulóját ünnepelte. Masaryk pedig megalapítója, első elnöke és jelenlegi feje is ennek a köztársaságnak.

Más államférfi az ő helyében színes szavakkal dicserő volna saját magát, a minden rendű és rangú politikuskokat és az országának minden jó és rossz oldalát. Masaryk egyszerű szavak után nyult bombasztikus frázisok helyett.

Azt mondotta, hogy a csehszlovák állam megalapításakor sok kétes alak férközött be a közhivatalokba. Ezek az emberek megfelelő morális bázis és kulturális képzettség híján visszaéltek a helyzetükkel. Korruptiót csináltak. El kell tehát távolítani ezeket és társaikat az állam hivatalaiból különösen, ha politikai intrikákkal is foglalkoznak.

Ez beszéd.

Igy kell megünnepelni a nemzet legszébb napját.

Vajjon nem volna jó utánozni ezt a példát nálunk is?

Jorga és a nemzet napszámossai

Egy pedagógus, aki a pedagógusokat szidja: minden körülmények között pikáns jelenség. Az azonban, ahogyan Jorga szidja a saját vezérlete alá tartozó tanítókat, már több mint pikantéria: egyenesen szenzáció. A Neamul Romanesc, a közoktatásügyi miniszter ur hivatalos lapja olyan — mondhatnók — huszáros jelzőkkel illeti a nemzet napszámossait, hogy ha komolyan vennék ezeket a kifakadásokat — mi is a legnagyobb sértést követnék el a tanítókkal szemben.

A Neamul Romanesc a nemzet napszámossairól nem kevesebbet állapít meg, mint azt, hogy „nagy többségükben választási ügynökök, hogy az ellenük folytatott tettei perre huszonöt százaléka csalásokra vonatkozik, hogy az iskolatárgyak elmulasztása tolvaj-módra törvényükké vált. Az iskolák mocsokosak, vakolatlanok. A tanítók nem törődnek hivatásukkal, helyett izgatják a falvakat. Társadalmi bomlasztó elem lettek“.

Kiélesedett a harc a kormány és a cukor- gyárosok között

Kétmilliárd 200 millió lejjel csökkentették a közoktatás-
ügyi minisztérium költségvetését

Bucuresti-Bukarest, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vasilescu Carpen iparügyi miniszter ma ismét magához kéréte a cukorgyárosokat, akiknek válasznak kellett arra a kérdésre: hajlandók-e haladéktalanul leszállítani a cukor árát. A kereskedelemügyi miniszter rámutatott arra, hogy a cukorrépaárakhoz hozzájárultak a cukorrépa árának vagononként 8000 lejre való leszállításához. Az állam a maga részéről hajlandó a cukorra kivett illetéket 2 lejjel csökkenteni, ha a cukorgyárosok belemennek a minisztérium által kért kilogramonkénti 8 lejes leszállításba.

A cukorgyárosok azt válaszolták, hogy hatalmas cukorrépa mennyiség van felhalmozva raktáraikban, amelyet még drága áron vásároltak. Ennek következtében most semmiesetre sem hajlandók a cukor árának mérsékléséhez hozzájárulni. Ezzel szemben kijelentették, hogy december 15-e után az akkori viszonyok figyelembevételé alapján meg fogják vizsgálni a cukor árak csökkentésének lehetőségét. Vasilescu Carpen iparügyi miniszter válaszképpen kijelentette, hogy a cukor olcsobbodását sürgős és életbevágó szükségletnek tartja, miért is meg fogja tenni ebben az irányban a szükséges intézkedéseket.

A közoktatásügyi miniszter- ium költségvetésének csök- kentése

Bucuresti-Bukarest, október 30. A közoktatásügyi minisztérium költségvetését 6 milliárd 600 millió lejről 4 milliárd 400 millió lejre szállította le a kormány. A redukció tehát ennél a minisztériumnál 2 milliárd 200 millió lejt tesz ki. A közoktatásügyi minisztérium költségvetésének több mint a felét az elemi oktatás kiadásai emésztik fel. Az elemi iskolai oktatás céljaira 2 milliárd 750 millió lejt irányoz elő a költségvetés. Ebből 1 mil-

liárd 700 milliót az állam fog fedezni, a fennmaradó összeget pedig a községi és megyei költségvetések terhére írják.

Az egyes minisztériumok államtitkárainak ma délelőtti ujjab értekezletén foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogyan fognak a tanítók a jövőben fizetésükhöz hozzájárulni. Mint ismeretes, a tanítók kongresszusa kategorikusan tiltakozott az ellen, hogy a tanítók a községektől vegyék fel a fizetésüket, mert ez azt jelentené, hogy alá vannak rendelve a jegyzőknek és primároknak. Az értekezlet úgy határozott, hogy a tanítók fizetését továbbra is a pénzügyigazgatóság folyósítsa.

A községi adminisztráció módosítása

Bucuresti-Bukarest, október 30. A belügyminisztériumban megkezdte tanácskozásait az a bizottság, amely a helyi igazgatási törvény módosításán dolgozik. A javaslat új alapokra fekteti a községi adminisztrációt, a községi tisztviselők alkalmazását és fizetését. Felül fogják vizsgálni a községi tisztviselők eddigi alkalmazásának körülményeit és a minimumra fogják redukálni a számukat.

A törvényjavaslat a legrövidebb időn belül elkészül és a kormány azt a parlament megnyitása után hamarosan a törvényhozás elé terjeszti.

Bucuresti-Bukarest, október 30. A bukaresti pénzpiac tegnap nyugodt, de üzletlenn volt. Ugy a devizák, mint a valuták kereslet hiányában estek. A bankforgalomban sem volt említésreméltó esemény. A betétvisszavonások ugyszólván megszűntek. A vidéki centrumokból is hasonló jelentések érkeznek.

Százhatvan százalék a bankjegyfedezet Svájcban. Londonból jelentik: Svájcban a bankjegyek aranyfedezete 160 százalék. Az aranykészlet egy hét alatt 85 millió frankkal emelkedett.

Fulmináns, kiméletlen szavak, azt meg kell adni. A temperamentum csak úgy feszül bennük, majd hogy szét nem robban. Ha valamelyik „destruktív“ kisebbségi sajtóorgánom e jelzőknek csak egy tizedével merné illetni — ő nem a tanítókat — hanem mondjuk a milliárdos harácsoló főhivatalnokokat valamelyikét: nem menekülne meg az irredentizmus, a fajjal inferioritás vádjától és ennek büntetőjogi következményeitől.

Jorgának azonban minden szabad, mert a miniszterelnök ur nemcsak nagy tudós, hanem nagy purifikátor is. A nemzet atyja, aki legszebb jogát akkor gyakorolja, amikor — egyedül csak szavakkal — megfenyítheti gyermekeit. Tegye, az ő dolga. Talán bizonyos vonatkozásokban igaza is van.

Temperamentumos kifakadásainak azonban van egy súlyos szépséghibája. Ez a szépséghiba főleg abban mutatkozik, hogy a miniszterelnök ur társadalmi bomlasztó elemnek titulálja a tanítókat.

Vajjon ez a tanítósság csak egy, minden átmenet nélkül lett bomlasztó elem, ha ugyan azzá lett? Este lefokúdték, mint a nemzet konstruktív napszámossai és reggel mint a destruktív zászlóvivői ébredtek fel?

Ez aligha valószínű. Ha a tanítói kar tényleg bomlasztó elem lett, ugy ebben Jorgának és Jorga elődjének van a legnagyobb részük. Tanítónak lenni normális

viszonyok között sem a legnagyobb földi gyönyörűség. Nemcsak a társadalmi ranglétrán állanak meglehetősen alacsony — tehát igazságtalan — fokon, hanem a földi javak élvezetében is a mostohagyermek közé tartoznak. Kulturhivatásuk nagysága nincs arányban fizetésük alacsonyásával.

És amióta a Jorga-kormány van uralmon, azóta még e súlyos fizetésüket is csak pár hónapos késedelemmel kapják meg, ha ugyan megkapják. Maguk körül csak nyomort, szenvedést, szennyet és elégedetlenséget látnak, viszont mint intelligens emberek tudják, hogy a felső regiszterekben, a hivatalosság magas szféráiban még ma is vigan él és virágozik az illegitim vagyonszerzés konjunkturája.

A destruktív tehát elsősorban nem a tanítók a felelősek. Inkább azok a magas körök, akik őket ebbe belekényszerítették. Momentán tehát maga a miniszterelnök ur, ugys mint közoktatásügyi miniszter. Akinek éppen ezért mérsékelni illene kifakadásait „rakoncátlan“ gyermekei ellen. Vagy legalább is vádjainak és kifakadásainak egy részét — saját maga és egész kormányrendszere ellen kellene fordítania.

Persze ehhez kevesebb temperamentumra és több belátásra volna szükség. Am hol vegye ezt pont Jorga ur, ugys mint tudós, ugys mint purifikátor?

VILÁG TÜKRE

A valuták „lázlapja“

A pénz hőmérséklete egyike a politikai és közgazdasági élet legjellegzetesebb szimptomáinak — állapítja meg a L'Europe Nouvelle, a kitünő közgazdasági szaklap, mely a pénznek a következő érdekes „lázlapját“ állítja fel.

Fontsterling: semmi különösebb újság. Az aranyparitású fontsterlingre való visszatérés kérdése még mindig a közgazdasági élet érdeklődésének homlokterében áll, de ezt egy nem zetekői konferenciának kell megelőznie, amelynek meg kell alapítania a pénzügyi politikai új szabályait (értve alatta az aranyelosztás reformját). Ezt a felfogást a legkülönbözőbb politikai pártok is magukévá tették. A konzervatívok győzelme után egyre erősebben fog kihangsúlyozódnia az az elmélet, mely a „birodalmi pénz“ inau gurálását célozza. Az ausztráliai szenátus ilyen irányú akaratát erőteljes határozatban szögezte le. A kanadai dollár, amelyet az aranyhoz való viszonyában teljesen stabilnak minősítettek, október 10-én feladta ezt a helyzetét, amikor az aranykivitelt speciális engedélyhez kötötte.

A dollár: Az Egyesült Államok dollára változatlanul bizonyoságot tesz ellenállóképeségéről. Annak ellenére, hogy a piac hat hét alatt 700 millió aranydollárt veszített, a dollár szilárd maradt. Az ezüst politika felé tendáló irányzatok megszűnésével és a National Credit Corporation hivatásának felismerése járultak hozzá a bizalom helyreállításához.

A francia frank: A francia frank mindig kifogástalanul szilárd. A Federal Reserve Bank és a Banque de France közötti megegyezés nem egyéb híresztelésnél. Semmi sem igazolja jobban a frank helyzetét, mint ez a már megkötöttnek tekintett egyezmény. Mert kisebb, vagy nagyobb mértékben ez az együttműködés Franciaország részéről olyan együttműködést jelentene, mely mindkét fél részéről a legkedvezőbb következményekkel járhat.

A német márka: A német márka eddig még megtartotta arányát az aranyhoz. Kétségen kívül esodálatos, hogy a nyugtalanság és nehézségek ellenére, amelyek a legtöbb ország pénzpiacát uralják, a márka stabil maradt és nem kíséreltek meg a márkával egy újabb pénzügyi kalandot. Emlékezni kell azonban arra, hogy milyen nehézségek árán sikerült a márka pozícióját megőrizni. Az összes bankműveletek betiltása, a tőzsdéknek és bankoknak néhány hétre való bezárása, különböző moratóriumok, a hitelkeretek korlátozása, mindazok a tényezők, amelyek előidéztek az angol krízist és most az Egyesült Államokat is veszélyeztetik.

Október 15-én az előző állapotokhoz viszonyítva a Reichsbank újabb vagyonszökkenésével számolhatunk. A fedezeti devizák csak hárommillióval csökkentek, de az aranykassza leelőlegezése meghaladta a 63 milliót. A Reichsbank által garantált hitelek összege meghaladja a 4 milliárd 32 millió aranymárkát, ami az előző évvel szemben 136 millió emelkedést mutat. A helyzet tehát nem tulságosan kedvező és rendkívül figyelemre méltóak dr Schachtnak Harzburgban tett kijelentései, melyekben azzal vádolja

a Reichsbankot, hogy meghamisítja a mérlegeket. A pénzügyi helyzet rendkívül homályos perspektívákat mutat.

A skandináv valuták: A skandináv államokban az aranykifizetések felfüggesztését egy hónappal meghosszabbították. A svéd és norvég nemzeti bankoknak ez az egyidőben történt intézkedése közvetlenül a dániai aranykifizetések felfüggesztése után történt. Ezek az intézkedések közvetlen következményei az angol pénzkrisisnek, amely három országban egyszerre érezte hatását olyanképpen, hogy megkezdődtek a hitelmegvonások, azért, mert a fontsterling esése különösképpen az angol piacal szoros összefüggő skandináv külkereskedelmet sújtotta.

Az olasz lira: A lirának ma az előnye van, hogy nincs történelme. A lírát szeptember hónapban devizaeladásokkal tartották fenn, melynek következtében a „Banca“ devizaállománya 3 milliárd 465 millió lírától 2 milliárd 938 millió lírúra esett. Az arany stókk ebben a hónapban 5 milliárd 373 millióról 5 milliárd 445 millióra emelkedett. Végeredményben a 455 milliós csökkenés mérsékelt ár a lira megvédésére. Az aranyfont felfüggesztésének Olaszországra különösebb hatása nem volt. Nem lenne azonban ugyanez a helyzet a német márka esetleges értékesítésénél.

A közép-európai államok valutái: Általánosságban az utolsó két hetet a devizakereskedelem szabályozására vonatkozó intézkedések jellemezték. Ezek a rendszabályok különösképpen Csehszlovákiában szigorúak. Ez azért történik, mert a csehkorona egyetlen rizikója a főkexport, amelyet éppen a csehek eszközölnek. Ezt a rizikót azonban mérsékli a teljes politikai és pénzügyi uralom, mely az országot uralja és az a tény, hogy azoknak a valutáknak a száma, amelyeknek a biztonságát veszélyeztethetnék, az egyetlen francia frankra redukálódtak. Ilyenformán a csehkorona szilárd maradt.

Ausztriában semmi újság, míg a pengőt most sem keresik. Így vannak pengő-tulajdonosok, akik exportálható árukba fektetik be a tőkéiket, hogy ilyenképpen jó valutához juthassanak.

Cs. Sz. K.

Operett bemutató a kolozsvári Magyar Színházban —

A kolozsvári Magyar Színházban csütörtökön este volt a Csalódott Szerelmek Klubja című operett bemutatója. A Csalódott Szerelmek Klubja az a klub, vagyis az az operett, amiben a sikkes leány-asszonytól a másodig felvonásvegi nagy botrányig minden benne van; minden, aminek egy rendes operettben benne kell lennie. Mingyárt az elején felfedezük tehát a szomorú és árva Mariannét — **Neményi Lilit**, aki már öt éve szomorodik, azaz tenniszezik és flörtöl, mert férje az a gazember otthagya. Férje, a gazember, azonban egyszer mégis csak megérkezik **Putnik Bálint** személyében, aki, mint ahogyan ez már ilyenkor szokás, rájön hogy milyen ostobaságot csinált — és egy rendes bonvivánhoz illő szerelemmel a szívében, nem állja Mariannét három felvonáson keresztül visszahódítani. Eddig a librettó. A zene azonban tényleg nagyon kedves és **Neményi Lili** enni-valóan édes, vékony kis madárhangján keresztül kitűnően érvényesül. Egyébként **Neményi** olyan művészi játékot produkál állandóan, hogy szinte kár öt operettben játszani. Igazi francia vigjátékszínesző ő. A szubrettszerepet **Major Kató** alakította sok elvenséggel és rátermettséggel. A férfiszerepet **Putnik Bálint** játszta, aki nemcsak a primadonnát, de a többi szereplőket is meghódította. A humort, melyet a librettó meglehetősen nélkülöz, **Ihász Aladár** és **Tompa Béla** szolgáltatták harsogó kacagások mellett. Külön meg kell említenünk **Hegyesi Icát**, **Szombati Mancit**, **Halmágyi Harryt** és **Ihász Bandit**, akik fiataláguk dacára ragyogó akrobatikus táncmutatóváikkal bármelyik világvárosi varietében is utolsó számként szerepelhetnének. A zenekart **Schreibsz**, az új karmester kellő hozzáértéssel dirigálta. (j. e.)

A BRÁZAI sóborszesz 3 tulajdonsága:

jobb, olcsóbb és ami a fő hatásosabb!!

Városi épület, az is más, Grünfeld Ancsel ebédlője, az is más

A Wilson ucca frontjából lebontották Grünfeld Ancsel ebédlőjét. A városi tanács nem várja meg a revíziós bizottság döntését

Cluj-Kolozsvár, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Honvéd uccából néhány telket kihalítottak és Kolozsvár városa a kiharcellázott telkek között új utcát, a Wilson utcát kezdte kiépíteni. A béke szomorú emlékü apostoláról elnevezett ucca hamarosan ki is épült és már jókölsejű villák sorakoznak egymás mellett a pár évvel ezelőtt még gíz-gazokkal telenőt telkeken. A Wilson ucca, melynek eleje van, de vége nincs, mert az ucca kijáratául szolgáló telkek még nem sajtították ki, az interimár bizottságnak legelső gondját képezi és az „újépülő Kolozsvár“ grandiózus tervével kapcsolatban itt éli ki városépítő ambícióit. Ezt vesszük ki legalább abból a hosszas huzavonából, amelynek végeztével a városi tanács Grünfeld Ancselnek, a régi Kolozsvár általánosan ismert zsidó polgárának házatáján „rendet teremtett“.

Grünfeld Ancsel a Wilson uccában ebédlő felé

Városépítési szempontok vezérelték a városi tanácsot, amikor azt a határozatot hozták, hogy a Wilson uccában, az új front ne legyen egyenletlen, a járdára kiépített házrészeket egy vonalra hozzák az újonnan épülő házak frontjaival. Grünfeld Ancsel eddig ugyan a Honvéd uccában lakott, de miután a Wilson ucca már-már készen áll és várja, hogy átadják rendeltetésének, Grünfeld Ancsel is arra ebédlő egy napon, hogy már nem a Honvéd uccán, hanem a Wilson uccán lakik. A Wilson ucca pedig, mint megírtuk, épül és ezért a háznak azt a részét, mely most a Wilson ucca frontjára esik, a városi tanács halálra ítélte. Kiáll a ház az ucca jövődombeli gyalogjárójára, tehát le kell bontani Grünfeld Ancsel ebédlőjének felét.

A fellebbezés

Igy határozott a városi tanács augusztus 28-án és erről a határozatról szeptember 5-én értesítette is Grünfeld Ancsel és házigazdáját, dr. Hajdu ügyvédet. Az interimár bizottság döntése azonban úgy szült, hogy a házrészt lebontásának már szeptember 15-ig meg kell történnie.

Az interimár bizottság döntését Grünfeld tudomásul vette és azonnal meg is fellebbezte a helyi revíziós bizottsághoz. A fellebbezést szeptember 10-én nyújtották be. A fellebbezésben Grünfeld Ancsel felajánlotta, hogy a kiugró pincebejáratot azonnal lebontja, a házrészt pedig 1932 május 1-ig egyenlővé teszi az ucca frontjával. A fellebbezésre késett a válasz, mire Grünfeld Ancsel felment a primáriához, hogy érdeklődjék kérényve sorsáról. A kérényve azonban akkor még nem került fel a rendeltetési helyére, mert elfelejtették felterjeszteni. Szeptember hó 21-én ez még mindig nem történt meg, mire Grünfeld Ancsel újabb kérényvel jött, amit direkt a revíziós bizottsághoz juttatott el. A revíziós bizottság tudomásul vette a kérént és október 22-re tűzte ki a kérdés tárgyalását.

Az interimár bizottság siet

Ugy látszik azonban, a városi mérnöki hivatalnak sürgős volt a dolog. Mert meg sem várta a revíziós bizottság döntését, október 10-én már Salvan Virgil mérnök vezetésével megjelentek a munkások és megkezdtek a házbontás munkálatait. Dr. Kertész Jenő hiába interveniál tanácsos társainál, a Wilson ucca ügye nagy horderejű kérdés, nem lehet csak úgy kitolni ezt a házbontást a mai nehéz időkben... Tehát megkezdtek a házbontást. Grünfeld Ancsel értékes ebédlő butorai felől lekerült a tető, elvitetett a fal... Egy fal nélküli szoba meredt az uccára, mintha bomba robbant volna, mely a le-

Akinek a gyomra fáj, vagy bélműködése megrekedt, vagy gyomorégése van az igyon természetes

Bik szádi vizet

Számos egyetemi tanár által ajánlva. Mindenütt kapható.

vegőbe röpitette a ház felét. Grünfeld Ancsel hamar deszkafalat húzott az ebédlő és az ucca közé, hogy megkímélje butorait. Aznap ugyanis csurgott az eső.

Nagyszabású cionista meeting lesz vasárnap este a régi Iparkamara disztermében

Dr. N. M. Gelber, dr. M. Reifer, dr. Fischer Tivadar, dr. Balázs Endre és prof. Silberbusch lesznek a meeting szónokai

Cluj-Kolozsvár, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Megírta az Uj Kelet, hogy a Keren Hajjeszód-kampány beindításával kapcsolatosan Kolozsvárra érkeznek: dr. N. M. Gelber, a kiváló zsidó törtenettudós, dr. M. Reifer országgyűlési képviselő és prof. Silberbusch. Az akció vasárnap veszi kezdetét, amikor is nagyszabású mitinget rendez a K. H. este 9 órai kezdettel a régi Iparkamara disztermében.

A miting keretében a delegáció tagjain kívül: dr. Fischer Tivadar képviselő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, dr. Balázs Endre, a Keren Hajjeszód kurtóriumának elnöke fognak felszólalni.

Kolozsvár zsidósága körében széleskörű érdeklődés nyilvánul meg a miting iránt, annál is inkább, mert ezalkalommal a

Most aztán a házigazda rövidesen falat épít az ebédlőhöz és ezzel a Wilson ucca esztétikailag és építkezéssleg kifogástalan ná válik. Csak egy valamin akad meg az ember: hogy például a Bolyai uccában pusztán csak azért életveszélyes a közlekedés, mert a városi épület, melyben dr. Olariu-féle gyógyszerár van elhelyezve, a járdából csak harminc centimétert hagyott meg. Ennek a házrésznek a lebontását évek óta ígéri, minden évben néhány bizottság állapítja meg, hogy megszűj, de eddig csak Grünfeld Ancsel házára alkalmazták teljes szigorral a város építészeti program elveit. Ami pedig nem mutat tulságos objektivitásra az interimár bizottság részéről. Vagy más a szépsészeti program, ha a városi épületről és más, ha Grünfeld Ancsel ebédlőjéről van szó...

zsidó nemzeti mozgalom olyan vezető-egyénségei vesznek részt, akik méltán tarthatnak számot a zsidóság érdeklődésére. Dr. N. M. Gelber egyéniségéről lapunk tegnapi számában közzöltünk kimerítőbb ismertetést. Dr. M. Reifer, aki a bukovinai zsidóságot képviseli az ország parlamentjében, évek óta jelentős vezető szerepet játszik Bukovina zsidó közéletében. Elsőrendű szónok és publicista a csernovici „Ortjüdische Zeitung“-ban, valamint számos külföldi zsidó lapban megjelent cikkei, valamint széles közéleti tevékenysége általánosan közzismertté tették a nevét. Prof. Silberbusch, aki a bukaresti Consiliu Superior egyik vezető tagja volt, régi és közzismert alakja a romániai zsidó nemzeti mozgalomnak.

Aki 600 lejért két évig vállalta a besugó szerepét

Bonyolódik a temesvári „bűnyű“. A törvényszék nem hagyta jóvá a letartóztatási indítványt

Timisoara-Temesvár, október 30. Közölte az Uj Kelet, hogy Ruian Trifont, aki a vád szerint Barbosu Arturt a rendőrség vezetői ellen merénylőre akarta felbérlni, tegnap délben az ügyészségre idézték, ahol Stoilow ügyész megkezdte a kihallgatását.

Ruian kihallgatása három órán át tartott, majd az esti órákban Stoilow ügyész kihallgatta Popovics Kornélt is, aki állítólag tudott a rendőrség vezetői ellen készülő merénylőről. Popovics és Ruian kihallgatása után Stoilow ügyész letartóztatási indítványt terjesztett Jonescu vizsgálóbíró elé, ki azonnal jelentést tett Mihalescu vezetőügyésznek. Néhány perccel 8 óra után kihirdették Ruian Trifon előtt a letartóztatási végzést.

Papavics Kornél letartóztatási indítványát visszautasították. Mihalescu vezetőügyész a következőket mondotta a temesvári újságírók előtt:

— Ruian azért tartóztattuk le, mert a kezünkben levő bizonyítékok súlyos adatokat tartalmaznak Ruian további működése ellen is. Ezért a vizsgálat érdekében szükségesnek tartottuk a letartóztatást, melynek jóváhagyása felett ma dönt a törvényszék.

A törvényszék döntése tegnap megtörtént. A tanács a letartóztatási végzést formai okokból megsemmisítette.

A Temesvári Hírlap munkatársra beszélgetést folytatott Barbosu Artural, a fiatal „leleplezővel“, aki ezeket mondta:

Engem fel akartak bérelni, hogy a rendőrség vezetőembereit megöljem. Illetve az az igazság, hogy erről szó volt, azt persze nem tudom, hogy a két rendőrtiszt komolyan gondolta-e azt, amit velem beszélt.

— Mikor és hogyan került összekötetésbe Ruian Trifonnal? — kérdezte az újságíró.

— Hát ez tulajdonképpen még 1930-ban volt, amikor az ifjúkommunistákat a zsidó temetőben letartóztatták,

mert Fónagy sirjánál tüntettek. Akkoriban ugyanis én is az ifjúkommunista szervezethez tartoztam. Bevitték a rendőrségre. Életemben akkor voltam először a rendőrségen és kissé meg voltam ijedve. Öszintén szólva, féltem, hogy meg fognak verni. A sziguranca — a politikai rendőrség — vezetője akkor Popovics Kornél volt, míg az irodafőnök Ruian Trifon, akik azonban igen tisztességesen bántak velünk. Mégis féltem. Nem akartam a fogdában aludni. Amikor kihallgattak — egyedül voltunk a szobában — felajánlottam Ruian Trifonnak, hogy ha szabadon enged és nem lesz semmi bántódásom, szívesen leszek a besugója. Ruian beleegyezett. Látszólag végig kellett csinálnom az egész komédiát, nehogy a többiek észrevegyenek valamit, másnap azonban szabadon bocsátottak. Attól kezdve még szorgalmasabban jártam az ifjúkommunisták gyűléseire és lelkiismeretesen mindig beszámoltam Ruiannak az ott történetekről. Nem akarok dicsőkedni, de körülbelül ötven kommunis-tát tartóztattak le két év alatt az én besugósom alatt. A szolgálatokért természetesen pénzt is kaptam, azonban csak igen keveset.

— Mégis mennyit?
— Mennyit? Két év alatt összesen talán hatszáz lejt kerestem besugóssal. Ha ezt vesszük, igazán nem volt érdemes.

— Hát miért? Talán inkább azért, mert tetszett nekem az összeköttetés. Én is detektiv akartam lenni.

Barbosu Artur elmondotta, hogy valy a Román Dunagőzhajózási Társulat szolgálatában állott és a hajókat feljutott Bécsig és később visszajött Temesvárra és folytatta a besugó mesteriségét.

Bálint: A gyermekszoba pszichológiája. 133 lejt Lepágenál Kolozsvár. Kérjen jegeket pszichoanalitikai könyveinkről.

Hazafias jelszavak mögött: tulfütött személyi ambíciók...

Csakugyan a románság „megsértését” jelenti, hogy zsidó kormánybiztost neveztek ki a kolozsvári Iparkamarához?

A kamara vezetősége pontról-pontra cáfolja meg haz ellene felhozott vádakait

Ma fejeződik be a vizsgálat a kolozsvári Iparkamaránál

Cluj-Kolozsvár, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara jelenlegi vezetősége ellen folyó vizsgálat előreláthatólag csak holnap fog véget érni. Egyelőre nem lehet tudni tehát, milyen eredménnyel zárul ez a vizsgálat. Nem lehet tudni, mennyiben találta bűnösnek a három bukaresti inspektor a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara vezetőségét azokban a „vádakban”, amelyeket a kolozsvári román kereskedők egyesülete emelt a kamara vezetői ellen. De bármilyen eredménnyel is végződik ez a vizsgálat, azt mindenesetre meg lehet állapítani, hogy nem a kolozsvári kereskedők és iparostársadalom érdekei, hanem sovén nacionalista szempontok és főleg csörtető, de teljesen indokolatlan személyi ambíciók inspirálták azt a kampányt, amelyet a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara jelenlegi vezetősége ellen folytattak.

Négy minősíthetetlen támadás a kisebbségek létjogosultsága ellen

Előttünk fekszik az a feljelentés, amelyet a kolozsvári román kereskedők egyesülete az Iparkamara vezetősége ellen az iparügyi minisztériumhoz beadott. Hét pontot tartalmaz ez a feljelentés és ebből négy nem egyéb, mint a kisebbségek létjogosultsága elleni durva és otromba támadás. Ime a vádak:

1. Sajnálattal kell kifejeznünk azon sértés fölött, amely a román elemet érte azáltal, hogy az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium képviselőjeként az előző kormány egy zsidót nevezett ki a Kereskedelmi és Iparkamara elnöki tanácsába, aki jelenleg is betölti ezt a megbízatást, bojkottálva a kamara munkásságát és minden román akciót.
2. Az elnöki tanács nem tartott eleendő számu ülést.
3. A kamara kölcsönpénzből igen kérdéses rentabilitású palotát építtetett.
4. Favorizált személyeknek nevelésesen olcsó kamat mellett kölcsönöket folyósított.
5. A románokat kizárják a munkálattól és a szállításokból, előnybe részesítve a kisebbségeket.
6. A román érdekek elleni ténykedések végtelen sorozatának egyik pontja: megszüntették a kamara mellett működő kereskedelmi iskolát.
7. A kamara hivatalaiban bojkottálják a román elemet és politikai paktumok alapján kisebbségekkel töltik be a hivatalokat.

Válaszképpen ezekre a vádakra a Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége nyilatkozatot tett közzé, amely sorra cáfolja a román kereskedők egyesületének kifogásait, pontról-pontra bizonyítva be, hogy ezek a vádak csakis azzal a türelmetlen személyi ambícióval magyarázhatók meg, amely a feljelentők egyrészét a kamara elnökségével kapcsolatosan fűtik. Ime a vezetőség válasza:

A Kereskedelmi és Iparkamara felelete a vádakra

1. Erdély legtöbb városában a Kereskedelmi és Iparkamara többségét kisebbségek alkotják. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara volt az első, ahol 1922-ben előzetes megegyezés alapján megvalósították a paritás elvét. Ennek az elvnek megfelelően az 1929-ben is olyan tanácsot választottak, amelynek fele román, fele pedig kisebbségi tagokból került ki. Ezt az elvet a vezetőség összetételénél is keresztlül kellett vinni. Minthogy elnökké Negrutiú mérnököt, az ipari szakosztály elnökévé pedig Mircea szenátort választották meg, ebből logikusan következett az elnökség másik két tagja, a kormánybiztos és alelnök: a kisebbségek sorából kerüljön ki. Az iparügyi minisztérium az egyezmény alapján Gutfried Adolft nevezte ki kormánybiztosá, Gutfried mindig a legnagyobb érdeklődést tanúsította a kamara munkálatai iránt és egyetlen alkalommal sem tanúsított románellenes érzelmeket.

A második pontra válaszul, kimutatja a nyilatkozat, hogy a vezetőség szabályszerűen megtartotta az üléseket. A harmadik ponttal kapcsolatosan a nyilatkozat rámutat arra, hogy az Iparkamara új palotájának építésénél elsősorban a munkanélküliség enyhítésének szempontját vették figyelembe. A rentabilitás hiányáról azonban szó sem lehet. A negyedik pontot illetően rámutat a vezetőség arra, hogy a kamara tisztviselői számára folyósítottak fizetésük terhére kisebb előlegeket, 297 ezer 386 lej összegben.

A Kamara vezetősége nem lehet felelős, hogy kisebbségi kereskedők olcsóbb ajánlatokat tesznek

5. A román elemet nem bojkottálják a szállításoknál, de respektálják a nyilvános árverés kötelezettségét. A kamara vezetőségét nem lehet felelősségre vonni azért, mert kisebbségi kereskedők, vagy

iparosok olcsóbb ajánlattal vesznek részt az árlejtéseken.

A kereskedelmi iskolát meg kellett szüntetni, mert fennállásának 9 éve alatt összesen 66 tanuló végezte el a három osztályt, az iskola fenntartása pedig 2 millió 443 ezer 858 leje került a kamarának. Ami azt jelenti, hogy egyetlen tanuló végzettsége több, mint 27 ezer leje került a kolozsvári kereskedőknek és iparosoknak.

Nyolc román — öt kisebbségi

Végül kimutatja a nyilatkozat, hogy az Iparkamara tizenhárom tisztviselője közül nyolc román és öt kisebbségi. Ez volna a román elem „bojkottálása” egy olyan kamaránál, amelynek tagjai 85 százalékaiban kisebbségi sorából kerülnek ki.

A román kereskedők vádirata egyetlen konkrét szabálytalanságot sem tud a kamarai vezetőség fejére olvasni. Nem is a vádak a lényegesek, hanem az, hogy néhány gyanús karriert befutott ember rátehesse a kezét a Kereskedelmi és Iparkamara vezetésére. Ennek az érdekében mozgósították a különböző hazafias jelszavakat, ezért jelent „sértést” a román kereskedelemre, ha zsidót neveznek ki a kamara kormánybiztosává. A vizsgálat befejezése után alkalmunk lesz foglalkozni azokkal az urakkal is, akik a jelenlegi vezetőség elleni kampányt inszenálták.

Lesz vasár-sztermében

adar, dr. Balázs ng szónokai

galom olyan vezető-ék részt, akik méltán a zsidóság érdeklődé-ber egyéniségéről la-ában közöltünk kime-Dr. M. Reifer, aki a t képviseli az ország k óta jelentős vezető-kovina zsidó közéleté-nek és publicista A sche Zeitung"-ban, va-ldi zsidó lapban meg-nt széles közéleti te-osan közismertté tet-Silberbusch, aki a bu-Superior egyik vezető-özismert alakja a re-ti mozgalomnak.

vállalta

et zék nem hagyta

ánál tüntettek. Ak-én is az ifjúkommun-rt tartoztam. Bevitték letemben akkor vol-ndőrségen és kissé ve. Őszintén szólva, fognak verni. A szil-olitikai rendőrség — opovicus Kornél volt, k Ruian Trifon, akik ztességesen bántak item. Nem akartam i. Amikor kihallgat-oltunk a szobában — an Trifonnak, hogy ed és nem lesz sem-egyesívesen leszek a be-egyezett. Látszólag hálom az egész ko-többiek észrevegye-tnap azonban szaba-Attól kezdve még jártam az ifjúkom-ire és lelkiismerete-moltam Ruiannak az Nem akarok dicsé-ül ötven kommunis-e két év alatt az én A szolgálatokért ter-is kaptam, azonban

vit? t év alatt összesen t kerestem besugás-ük, igazán nem volt

Talán inkább azért, em az összeköttetés-kartam lenni. elmondotta, hogy tr unagózhajózási Tár-n állott és a hajók-ig és később vissza-és folytatta a beu-

szkzoba pszichológiája. Kolozsvár. Kérjen jegy-ikai könyveinkről.

Az a lukszus, hogy haját Pixavonnal ápolja mindenki számára elérhető.

A Pixavon-shampoo

egyesíti a folyékony Pixavon minden előnyét.

1. Teljesen mentes a szódától,
2. dús, puha habot ad,
3. a hajnak illatos fényt és hullámos gazdagságot ad.

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 Lei.

Brüning megegyezett Hitlerrel?

A kampsókeresztes vezér belép a kormányba, ezzel szemben nem fogja zavarni Brüning konzolidációs törekvéseit?

Berlin, október 30. Érdekelte német politikai körökben arról suttognak, hogy Hitler és Brüning között állítólag tárgyalások folytak a nemzeti szocialista vezér esetleges kormányba lépéséről. Hitler erre az esetre kötelezte volna magát arra, hogy nem fogja zavarni a birodalmi kormányoknak a gazdasági rekonstrukciót célzó

törekvéseit. Arról is tudnak, hogy Brüning és Hitler megegyezésük esetében ki fogják zárni a kormányból Hugenbergéket. A valószínűtlenül hangzó titkos megbeszélések hírére komoly politikai körökben nem erősítettek meg. Akármennyire is fenntartással fogadják maguk a jobboldali német lapok is ezt

a valószínűtlen híradást, számolni kell azzal, hogy Németország ma a jobboldali meglepetések országa és semmi sincsen kizárva. Ha ebből a képtelenségből valaha is valóság válik, úgy nemcsak Németország, de Hitler reváns-szellemű beállítottsága miatt egész Európa menthetetlenül a lejtőre jut.

A Banca Nationala megbizottja csődbe akarta kergetni a Berkovici bankot

A bukaresti törvényszék elvben elfogadta a kényszeregyezési kérést

Bucuresti-Bukarest, október 30. A bukaresti törvényszék ma délelőtt kezdte tárgyalni a Berkovitz-bank kényszeregyezési kérését. A tárgyalótermet egészen eltele a betétesek tömege, úgy, hogy egymás hegyén-hátán szorongtak az emberek. Az első felszólaló a Banca Nationala képviselőjében megjelent Constantinescu ügyvéd volt, aki rámutatott arra, hogy a Berkovitz-bank helyzetéről legujabban elkészített szakértői vélemény nem reális és az nem fedi a valóságot. A kényszeregyezési kérés bank nevében Istratie Micescu, valamint egy másik ügyvéd utasítja vizsza Constantinescu ügyvéd vádjait, kijelentve, hogy hites szakértői vélemény készült a bank vagyoni helyzetéről, amit nem lehet megtámadni különösen a Banca

Nationala jelenlévő képviselőjének. Ezzel szemben Constantinescu azt vitatta, hogy csak a Banca Nationala támadhatja meg a szakértői véleményt, mint legfőbb hitelező.

A bíróság elutasítja Constantinescu kifogását.

Gerota ügyvéd egyik kis hitelező nevében kéri a kényszeregyezési kérés tárgyalásának elhalasztását azzal, hogy a szakértői vélemény nem helytálló.

Constantinescu kijelenti, hogy a Nemzeti Banknak 31 millió költségvetése van és így nem fogadhatja el a kényszeregyezési kérést. A tárgyalás elnöke újból elutasítja Constantinescut azzal, hogy a

Banca Nationalának privilégizált helyzete van és így nem indokolt a kérése. Végül a bíróság elvben elfogadja a kényszeregyezési kérést és szavazásra tették fel a kérdést. A betétesek szavazása ma egész napon át tart és így végleges döntés a Berkovitz-bank ügyében csak holnap lesz.

Szörmebundákat, nutriá színre és bőrkabátokat felelősség mellett fest „UNIO” kelmetestőgyár Cluj, Reg. Ferdinand 133. Belvárosi fióküzletek: Str. Barlitu 2. Str. Regina Maria 11. Calea Motilor 112.

Vasárnap Máramaroszigeten, hétfőn Szatmáron tart megyei konferenciát a Zsidó Párt

A máramarosmegyei gazdasági konferencián a zsidó nyomor okait és orvoslási lehetőségeit fogják feltárni

Cluj-Kolozsvár, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Párt tar tományi vezetősége gazdasági konfe renciát hívott össze Máramarosziget re november 1-re. A konferencián a központ részéről dr Fischer József és dr Marton Ernő fognak részt venni. Dr Fischer József már néhány nap óta Máramaros megyében tartózkodik és így személyesen vesz részt a konfe renca előkészítésében. A vidéki helyi tagozatok népes delegációkkal lesznek képviselve a konferencián és így biz tosrá vehető, hogy a konferencia ered ményes munkát fog végezni.

A máramarosi zsidóság speciális helye a nyomor skáláján

A máramarosi zsidóság nagy örömmel és lelkesedéssel fogadta a konfe renca összehívásának tervét. A konfe renca az utolsó órában ül össze, ami kor a máramarosi zsidóság kétségbe esése a legmagasabb fokát érte már el. Az általános gazdasági nyomor ezt a megyét érintette Erdély összes me gyét közül a legerősebben, mert az egy másútan következő kormányok közül egy sem mutatott hajlandóságot arra, hogy a már évek óta nyilvánvaló an speciálisnak bizonyult máramarosi gazdasági helyzetet hatékonyan vál toztasson.

A máramarosi zsidóságot természetesen a népesség többi részénél is na gyobb mértékben sújtja a gazdasági krízis, mert a máramarosi zsidóság csak elenyésző arányban van a föld művelésben foglalkoztatva és ennek következtében a munkaalkalmak és a forgalom állandó és mindinkább na gyobb méreteket öltő csökkenése foly tan, a zsidóság nagy tömegei immár abban a helyzetben van, hogy a leg minimálisabbat, a mindennapi, vagy jobban mondva a két és háromnapo ntkénti falat kenyeret sem bírják előte remteni.

Az éhhaltálnak elejét kell venni

Ez lesz az összeülő konferenciának az alapmotívuma. Ez a szituáció volt az, amely egyáltalán életre hívta a kon ferenciát, bár a vezetőség az alakulás alkalmával programként lefektette, hogy az összes zsidó problémák közül elsőnek a szervezkedési kérdést fog ja próbálni megoldani, mert ez az ös zes többi problémák helyes megoldá sának az előfeltétele. A pártvezetőség tehát akkor, amikor a gazdasági konfe renca megtartását elhatározta, egy uttal programjába vette fel ezt az idő közben halaszthatatlannak és okvetle nül sürgősnek mutatózó kérdést, amely a konferencia anyagát fogja képezni. Az ügy nem tűr halasztást. Az éhhaltálnak elejét kell venni. A zsidó párt, mint a romániai zsidóság politikai képvisellete, nem térhet napi rendre efelett az életbevágóan fontos a zsidóságot egzisztenciájában érintő kérdés felé.

A konferencia tiszta képet fog alkotni a gazdasági kérdések zavarában

A gazdasági kérdések komplexumá nak megtárgyalására a vezetőség kü lönböző referátumokat tűzött ki napi rendre, amelyek mindegyike egy kü lön speciális téren fog mozogni és le hetőségeket szerint konkrét megoldási lehetőségeket fog javasolni. A referá tumok anyagát még nem hozták nyil vanosságra és így a betérjesztendő ja vaslatoknak nem vághatunk elébe. Már most megállapíthatjuk azonban,

hogy a konferencia magátólérthetően nem fogja nyomban teljes egészükben megoldani a gazdasági kérdéseket, mert ez a jelenlegi körülmények kö zött lehetetlen. A konferenciától nem is várunk másat, minthogy tiszta ké pet alkosson a gazdasági kérdések zür zavarában, jelölje meg az anomáliá kat, a mutatkozó bajokat, továbbá, hogy a konferencián résztvevő dele gátusok ismertessék a konferencia szí ne előtt minden vidék speciális baját. Ha ez megtörténik, akkor a párt ve zetőségének módjában lesz az ösze gyűjtött anyag birtokában orvoslási módozatokat keresni és a párt prog-

ramjában és küzdelmi-akciójában a szükséges módszereket alkalmazni.

A szatmár megyei konfe renca

Itt említjük meg, hogy a párt szat mári tagozata november 2-án, hétfőn délután tartja meg megyei előkonfe renciáját. A vezetőség itt is megtette a szükséges lépéseket a konferencia sikeres lefolyása érdekében. A szat mármegyei zsidóság élénk érdeklődés sel néz az előkonferenciái elébe. A kon ferencia a szervezeti kérdéseken kívül szintén különös súlyt fog helyezni a gazdasági problémák megtárgyalá sára.

Megakarnak büntetni egy marosvásárhelyi zsidó vendéglőst, amiért szállást adott a kasszafuró banditáknak

Tárgu-Mures-Marosvásárhely, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kolozsváron letartóztatott nemzetközi kassza furóbanda tagjait a napokban Vásár helyre szállították. Itt kiderült róluk, hogy a betegsegélyző pénztárában történt 180.000 lejes betörésnek is ők a tettesei.

A rendőrség felhívta a lakosság figyelmét, hogy aki tud valamit a rablókról, az jelentkezzék.

A nyomozás során rájöttek, hogy Stanyák, a banda vezére, Eszterával együtt

két napig a Wiesel-féle kóser vendéglőben lakott és kosztzott.

Stanyák mindenütt vallásos zsidó emberként jelentkezett és így nem csodálható, hogy a szegény zsidó özvegyasszony, Wieselné, nem sejtette benne a kassza furók királyát.

Most a rendőrség szigorú vizsgálatot indított Wieselné ellen, hogy miért nem jelentette be a kasszafurókat.

Wieselné pedig kétségbeesve kilincsel mindenütt, hogy megvédhesse magát a bűnpártolás vádjá ellen.

A Times szerint az angol nép a nemzeti egység kormányának és nem a konzervatívpartnak adta a többséget

Ujra Macdonald lesz a miniszterelnök. Churchill az aranyfizetések visszaállítására törekszik

A védővamos angol pártok győzelme a párizsi tőzsdén nagy árfolyamesésekre vezetett

London, október 30. Az angol kormány ma minisztertanácsot tartott, amelyen a választások után beállott politikai helyzet tel foglalkoztak. Macdonald egy óras kihallgatáson volt az uralkodónál, akinek — hír szerint előterjesztést tett az új kincstári kancellár kinevezése ügyében. Politikai körökben Chamberlaint, illetve Winston Churchill kombinálják kincstári kancellárnak. Amikor a miniszterelnök a Buckingham palotát elhagyta, nagy tömeg lelkesen éltette. Sűrűn volt hallható a ked veskedő kiáltás: „Jó öreg Mac“. Az új al sós ház november 3-án összeül, hogy elin tézze a szertartásos formalitásokat és megválassza a speakert. Ettől számított egy hét múlva hangzik el a trónbeszéd. Macdonald első politikai beszéde a választások után előreláthatólag november 9-én az új lordmayoravatásnál hangzik el.

A Chicago Tribune európai kiadása londoni jelentés alapján közli, hogy az angol választásokon a szavazók 68 százaléka adta le szavazatát.

Az angol nemzeti kormány hír szerint előbb a külkereskedelmi mérleg egyen súlyát igyekszik helyreállítani s csak azután foglalkozik a font stabilizá ciónak.

Winston Churchill, a kincstári kancellárság egyik esélyes jelöltje sajtónyilat kozatban kijelenti, hogy annak idején az angliai aranystandard visszaállításakor nem lehetett előre tudni az Egyesült Álla mok és Franciaország aranyfelhalmozására készülését. Churchill ennek ellenére ki

tart eredeti elgondolása mellett és arra fog törekedni, hogy az aranyfizetéseket Angliában mihamar visszaállítsák. Egyéb ként a lapok értesülései szerint a kormány átalakul, de Macdonald miniszterelnök marad. A rekonstrukcióra a napokban sor kerül. A kormányba bevonják a kormányt támogató összes pártok vezetőit.

London, október 30. A Daily News Chronicle megnyugtató kijelentéseket kö vetel a kormánytól arra nézve, hogy a leszerelési kérdésben, a népszövetségi po litika terén, az indiai politikában Anglia nem fog a reakció útjára tévedni.

A Times hangsúlyozta, hogy a nemzet a nemzeti egység kormányának adott többséget s nem a konzervatív párt nak.

A lap óva inti a konzervatívokat, nehogy váratlanul hatalmas aranyu választási győzelmüket önző pártérdekek érvénye sítésére akarják kihasználni. Egyidejű je lentés szerint több, mint ötven munkáspárti jelölt vesztette a választási tör vényben előírt kaucióját, mert kerületük ben nem sikerült megszerezniük a leadott szavazatok egytizedét sem. A lapok szerint a tőzsdén választási fogadásokkal kapcsolatban több, mint félmillió font cserélt gazdát. 610 kerület választási ered ménye most már ismeretes. A kormányt támogatók száma 551, az ellenzéké 59. Az egyetemek mandátumai még nem kerültek betöltésre.

Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Henderson nem fogja vissza

adni a leszerelési világkonferencia el nökségére vonatkozó megbízatását, mert az az álláspontja, hogy a tisztséggel politikai állására való tekintet nélkül tisz telték meg.

A Financial News a nemzeti egység kor mányának példátlanul nagy választási sikerét annak tulajdonítja, hogy termé keny talajra talált az a kortes-jelszó, hogy a munkáspárt újabb felülkerekedé se esetén a font, melynek vásárló ereje 16 silling, 5-re fog zuhanni s később még jobban elértéktelenedik.

London, október 30. A parlamenti ellen zék vezérének George Lansburyt kombi nálják. Lehetséges azonban az is, hogy Sir Stafford Cripps, volt főállamügyész veszi át ezt a tiszte.

Párizs, október 30. A védővamos irány zat felülkerekedése Angliában a párizsi értéktőzsdén árfolyameséseket vezetett s hatása még ma is tart.

A védővamosok súlyosan fogják érinteni Francia-, Német- és Olaszországot, vala mint az Egyesült Államokat.

Vitriollal kiégette férjének egyik szemét, de felmentette a törvényszék

Muresan Maria monostori asszonyt, mert a jogos önvédelem esete fogorog fenn.

Cluj-Kolozsvár, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvény szék Hosszu-Boca tanácsa előtt pénteken rendkívül érdekes súlyos testisértési per főtárgyalása zajlott le. A vádlottak pad ján Muresan Maria monostori asszony ült, aki ellen az a vád, hogy veszekedés kez ben vitriolos merényletet követett el fér je ellen.

Muresan Joan gazdálkodó félszemére megvakult

és a történetek után bűnvádi feljelentést adott be felesége ellen.

Muresan Maria vallomásaiban elmon dotta, hogy a tettét jogos önvédelemből követte el. Évek óta rossz viszonyban élt férjével, akivel állandóan veszekedtek. A férje állandóan megcsalta és mindenki beszélt róla, hogy Muresan a ház cseléd jeivel folytat viszonyt. A tragikus kime neteli összetűzésnél verekedésre került a sor és ekkor a kezéigébe került maroszó dát tartalmazó edényt a férfi arcába öntötte.

Muresan Joan vallomásaiban elsősor ban az asszony megbűntetését kérte és

megnyomorításáért 100 ezer lej kár térítést követelt.

Elmondotta, hogy a veszekedés estéjén itas állapotban jött haza, amiért az asz szony azonnal veszekedést kezdett vele. A veszekedést az asszony ütlegekkel súlyos bitotta, mire Muresan is ütlegekkel vá laszolt. Ekkor

verekedés közben öntötte le Muresan Maria vitriollal férjét.

Az elnök ezután azt a kérdést tette fel, hogy mi történt a házastársak között a szerencsétlenség után.

— Kibékültünk — hangzott a meglepő válasz —, de később újra kezdődtek a ves zekedések és akkor én beadtam a váló pert.

A pernek tanúi nem voltak és a perbe szedék meghallgatása után a bíróság ta nácskozáásra vonult vissza. A törvényszék meglepő ítélete:

felmentette a vád és annak követke zményei alól Muresan Mariát,

azzal az indoklással, hogy a felek előadá sából meggyőződött a jogos önvédelem esetéről.

Az ítélet ellen Gradea ügyész felfolya modással élt.

Régi könyveit megveszi a Lepzege Antikváriuma

A proféta gyermek

Hémened Fleg megrázó zsidó regénye
Ára 100 lej és portó
KAPHATÓ AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYABAN

Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Henderson nem fogja vissza

Uj kémiai vivmány ócska szőrmebundák (bon'atlanul) divatos nutria barnára festhetők CZINK-nél

Az
Vol

Bucuresti-F
Kelet tudósít
számoltunk a
szonkét fizet
tisztviselőket.
sok után A
arra a végső
állam személ
nem lehet tis
resztülvinni,
nyek között
elbocsátása v
na alkalmat.
ter ugy döntö
összes tisztvis
viselői fizetés

Áld

Argetoianu
problémát is,
fizetéseket le
súlyosabb elé
tisztviselők
uttal nem áld
inkadrálásnak
tették fel az
egyik osztály
mára azonos
redukción prog
mazták és a
osztálynál éri
lok és a minis
röl 50 ezer le

Ho

A további r
jük. A zárójel
zott fizetés j
Miniszterek,
legfőbb számv
ezer).

Alminisztere
rancsnokok 35
Államtitkáro
és számvévség
ezer).

Diviziótáborn
számvévségi t
nóm intézmény
Minisztérium
(33 ezer).

Minisztérium
29 ezer).

Minisztérium
ezer).

Miniszt. titká
Osztályfőnök

"
" "
Fogalmazó I
" II
" II

Irnök I. oszt.
" II. oszt.

Mint a tábláz
lői fizetéseket

Gondokkal kü
Vegyen a Lepa
kes, tanulásos
ingyen jegyzéke

Chanuk
vidám eg

Solem Alejchem
Solem Alejchem

Szabó Imre:
Szabó Imre:

Megrendelhető
ban. Előadási j

Dávid

a szegény zsid
bankár életéne
től bukásáig

regénye egyike
gyobb si
Ára k
Kapható az U

Az állam nem bocsát el senkit, de az egész vonalon csökkentik a tisztviselői fizetéseket

A tisztviselők elégedetlenek az inkadrálással és tiltakoznak az újabb áldozati adó ellen

Bucuresti-Bukarest, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap röviden beszámoltunk arról, hogy a kormány huszonkét fizetési osztályba inkadrálta a tisztviselőket. Hónapok óta folyó tárgyalások után Argetoianu pénzügyminiszter arra a végső konklúzióra jutott, hogy az állam személyi kiadásainak csökkentését nem lehet tisztviselői elbocsátásokkal keresztülvinni, mert a mai sulyos körülmények között nagyobb számú tisztviselő elbocsátása veszedelmes agitációra adhatna alkalmat. Éppen ezért a pénzügyminiszter úgy döntött, hogy megtartja ugyan az összes tisztviselőket, de lezállítja a tisztviselői fizetéseket.

Áldozati adó helyett inkadrálás

Argetoianu megoldotta egyúttal azt a problémát is, hogyan lehet a tisztviselői fizetéseket lezállítani, anélkül, hogy ez sulyosabb elégedetlenségre adjon okot. A tisztviselők fizetésének csökkentését ezúttal nem áldozati adónak nevezik, hanem inkadrálásnak. Huszonkét osztályra osztották fel az állami tisztviselőket, mindegyik osztályhoz tartozó tisztviselők számára azonos fizetést állapítva meg. A redukción progresszív kulcs szerint alkalmazták és maximumát az első fizetési osztálynál éri el. A patriarcha, a marsallok és a miniszterelnök fizetését 62 ezer lej 50 ezer lejre szállították le.

Hogyan történtek a redukción

A további redukciónkat alább ismertetjük. A zárójelbe tett számok az eddig huzott fizetést jelentik:

Miniszterek, a legfőbb semmitűzők s a legfőbb számvevőségek elnökei 40 ezer (50 ezer).

Alminiszterek, metropoliták, hadtestparancsnokok 35 ezer (40 ezer).

Államtitkárok, a legfőbb semmitűzők és számvevőség szekcióelnökei 30 ezer (40 ezer).

Divíziótábornokok, semmitűzői és számvevőségi tanácsosok, püspökök, autonóm intézmények vezérigazgatói 29 ezer.

Minisztériumi vezérigazgatók 23 ezer (33 ezer).

Minisztériumi alvezérigazgatók 19 ezer (29 ezer).

Minisztériumi igazgatók 17 ezer (27 ezer).

Miniszt. titkárok 14 ezer (17.800).

Osztályfőnökök 11 ezer (14.500).

II. oszt. 9 ezer (11.950).

III. oszt. 8 ezer (11.150).

IV. oszt. 7 ezer (10 ezer).

Fogalmazó I. oszt. 6 ezer (9 ezer).

II. oszt. 5 ezer (7.850).

III. oszt. 4.500 (7 ezer).

Írnok I. oszt. 4.500 (5 ezer).

II. oszt. 3.500 (4 ezer).

Mint a táblázatból kitűnik, a tisztviselői fizetéseket jelentős mértékben akarja

Gondokkal küzd? Frissítse fel idegeit. Vegyen a Lepage antikváriumban értékes, tanulságos, olcsó könyveket! Kérjen ingyen jegyzéket!

Chanukara, purimra vidám egyfelvonásosok!

Solem Alejchem: Válgak, ne válgak?

Solem Alejchem: A két antiszemita

Szabó Imre: Gábort ünneplik

Szabó Imre: Egy finom kis parthie

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában. Előadási jogdíjjal darabja 200 lej.

Előadási jogdíjjal darabja 200 lej.

Dávid Golder

A szegény zsidófiából lett nagyvilági bankár életének regénye fölemelkedéstől bukásáig. Irene Nemirovszkij regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek

Ára füzve 136 lej.

Ára kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

kormány redukálni. Az egyes minisztériumi államtitkárok most tanulmányozzák a tisztviselői osztályokat és a hét végéig be kell terjeszteniük megjegyzéseiket. A kormány hivatalos kommunikéban jelenti ki, hogy a beosztás még nem végleges és az eddigi adatok csupán egy sajnálatos incidenciára vonatkoznak.

Nem fogják simán megszavazni az inkadrálási törvényjavaslatot

Ez a hivatalos kommuniké abban leli magyarázatát, hogy az inkadrálásról szóló tervezet nem lesz simán megszavazható a parlamentben. Egyrészt a minisztériumok és a tisztviselők nincsenek megelégedve a fizetési osztályokra való csoportosítás mikéntjével, másrészt pedig a tisztviselők fizetésének csökkentése sulyos elégedetlenséget váltott ki, amelyekkel a kormány kénytelen számolni. Bratescu pénzügyi alminiszter igyekszik megállapítani azt, hogy az inkadrálás révén elért megtakarítás elegendő-e a költségvetési egyensúly helyreállítására. Amennyiben ezek a csökkentések még mindig nem volnának beilleszthetők a 25 milliárdos költségvetésbe, úgy az egyes fizetéseket újabb áldozati adóval fogják sujtani.

lyos elégedetlenséget váltott ki, amelyekkel a kormány kénytelen számolni. Bratescu pénzügyi alminiszter igyekszik megállapítani azt, hogy az inkadrálás révén elért megtakarítás elegendő-e a költségvetési egyensúly helyreállítására. Amennyiben ezek a csökkentések még mindig nem volnának beilleszthetők a 25 milliárdos költségvetésbe, úgy az egyes fizetéseket újabb áldozati adóval fogják sujtani.

A fontos, hogy a tisztviselők meg is kapják a fizetésüket

Bucuresti-Bukarest, október 30. A pénzügyminisztériumban ma folytatják az egyes minisztériumok államtitkárai a tisztviselői fizetések új rendszerének megvitatását. A kérdés meglehetősen komplikált és alapos előkészítést igényel, remélik azonban, hogy sikerülni fog a költség-

Azzal még nem tette meg kötelességét, ha kifizeti előfizetési hátralékát...

Szerezzen egy új előfizetőt az Uj Keletnek,

ha azt akarja, hogy az erdélyi zsidóság egyetlen organuma zavartalanul teljesítse kötelességét!!

vetés redukciónak jegyében megfelelő megoldást találni. A Curentul megjegyzi, hogy ilyen nagyszabású átalakításhoz több időre és tanulmányozásra lenne szükség, de végeredményben egy a fontos: a tisztviselők tudják, mennyi a fizetésük és azt meg is kapják.

Elhangzott az ítélet a lupényi perben

Buciumant és Munteanut felmentették, a munkásvádliottakat 1-től 6 hónapig terjedő elzárással sujtották

Déva, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A déval törvényszék pénteken hirdette ki az ítéletet a lupényi vérfürdő perében. A hetek óta huzódó főtárgyaláson sorra hallgatták ki mindazokat, akik a borzalmas tömeggyilkosság előzményeiről és eseményeiről vallomással szolgálhattak a törvényszéknek.

Az ítéletet ma hatalmas érdeklődő közönség jelenlétében hirdette ki a tör-

vényszék. Az ítélet hatalmas feltűnést kelt, mert éppen azokat menti fel a vád és annak következményei alól,

akiket minden oldalról a lupényi vérfürdő előidézőinek tartottak.

Felmentették Munteanut és Buciumant „munkásvédezők”, akik a nemzeti szakszervezetbe tömörítették a munkásokat. A per többi vádlottai munkások voltak, akik ellen azt a vádat emel-

ték, hogy ők provokálták a sortüzet, amelyre a vád tanuinak vallomása szerint senki sem adott rendeletet a katonaságnak.

Az ítélet a munkások közül kettőt hat, illetőleg öthavi elzárásra, huszonkettőt pedig egytől három hónapig terjedő elzárásra ítélte. A védelem és a vád az ítélet ellen a kolozsvári táblához folyamodtak fel.

A mandatárius bizottság a zsidó bevándorlás könnyítése mellett foglalt állást

Az iraki zsidóság sorsforduló előtt. Sürgönyzés héber írásjegyekkel

Genf, október 30. A Népszövetség mandatárius bizottságának 21-ik ülés szaka október 26-án vette kezdetét. Az ülésen Teodoli márkai elnökölt, aki megnyitó beszédében kijelentette, hogy a mandatárius bizottság, legnagyobb meglepésére, Palesztinában — mint azt a Népszövetség plenáris ülésén is bejelentették — az 1929 augusztusi zavarások óta a rend egyszer sem bomlott fel. Örül annak a ténynek, hogy a mandatárius bizottság és a népszövetségi tanács által kifejezésre jutott kívánság, hogy a zsidó bevándorlás számára könnyítéseket adjanak, sikerrel kecsegtett. A bizottság tudomásul vette továbbá a Mossul és Haifa között létesítendő és a petróleumcsatornákra vonatkozó megállapodásokat. A tanács felhívta a Népszövetség főtáitkárát, hogy mindezekről értesítse az angol és francia kormányokat, mint mandatárius hatalmakat.

A mandatárius bizottság ebben az ülészakban a következő Palesztinára vonatkozó petíciókkal fog foglalkozni:

1. Az Aguda palesztinai központjának petíciója a Szentfal ügyében. A kérvény előadója: Palacios.

2. Az arab liberális párt permanens bizottságának beadványa, amelyben tiltakozik a Palesztina kormányának a

Szentfalra vonatkozó rendelkezései ellen. Ezt a petíciót szintén Palacios referálja.

3. Az arab exekutive beadványa, amelyben általánosságban tiltakoznak a palesztinai mandatárius rezsim ellen, különösen pedig a cionista politika miatt. A petíció referense: Sakenobe.

4. Izrael Amikam zsidó tudós beadványa, amelyben követeli, hogy Palesztinában héber írásjegyekkel is le-

hessen sürgönyöket továbbítani. Előadó: Ruppel.

A Népszövetség permanens mandatárius bizottsága foglalkozni fog az iraki zsidóság helyzetével. Az angol kormány ugyanis a jövő évben már függetlenséget ad Iraknak. A zsidók jogaik további biztosítását követelik. Minthogy az új független iraki állam felvételét kéri a Népszövetségbe, minden lehetőség meg van arra, hogy a zsidók kívánságai teljes mértékben teljesüljenek.

A tábla közigazgatási tanácsa elhalasztotta a városi tanács feloszlata ellen beadott fellebbezés tárgyalását

A minisztériumot nem értesítették a kellő időben

Cluj-Kolozsvár, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári tábla, mint közigazgatási bíróságnak napirendjén pénteken a kolozsvári városi tanács feloszlata ellen beadott fellebbezés szerepelt. A tárgyalás elé közigazgatási és jogi körökben egyaránt a legnagyobb érdeklődéssel néztek, mert a tábla ítéletének nagyjelen-

tőségűnek kellett lennie. A Jorga-Argetoianu kormány rövid egyszakaszos törvénnyel az összes városi tanácsokat feloszlatta, ami ellen az egykori tanácsok egyhangú tiltakozással feleltek.

A táblai ítéletnek döntenie kellett volna afölött, hogy a tanács feloszlata az alkotmányosság szellemében történt-e vagy sem. Az érdekes tárgyalás azonban nem volt megtartható, mert az állam, illetve a belügyminisztérium képviselőiben senki sem jelent meg a tárgyaláson. A tábla megállapította, hogy a belügyminisztériumot nem értesítették a kellő időben a tárgyalás időpontjáról, ezért is a tárgyalást elnapolták.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE, HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

IMPERIAL PALACE HOTEL

Bucuresti, Calea Victoriei 47., a királyi palota mellett. Uj vezetés. Teljesen renoválva. Központi fűtés. Hideg és meleg folyóvíz minden szobában. Fürdőszobák. Lift.

Mérsékelt árak!

Weizmann redivivus

Sokan mondták és hitték, hogy a bázeli kongresszussal — lealkonyodott, aláhullott Weizmann „napja”. A kongresszus többsége megéreztte, hogy a weizmanni politika megérett a bukásra. De tagadhatatlan, hogy egy különös lidércnyomás nehezedett a lelkekre, amikor az Itában megjelent kritikus interjúval kapcsolatosan a kongresszus kénytelen volt Weizmannat dezavualni. Mély nyomott hagyott a lelkekben az a hangtalan, de annál drámaibb erejű jelenet, amikor a dezavualó határozat megszavazása alatt: Weizmann Chájim fehérre sapát arcal, lehorgasztott fővel, szinte észrevétlenül, — kivonult a teremből. Akik látták, — könny eserdült ki a szemükből. Akaratlanul is.

Sokan mondták és hitték, hogy: Weizmann Chájim ezek után visszavonul az aktív cionista életől. Akik ezt hitték: sulyosan tévedtek. Weizmann meghazudtolta őket. És itt csucsosodott ki Weizmann igazi nagysága, egyéniségének ereje. Egy szürke, hétköznapi, átlagos politikusi valóban megtört volna a bázeli napok sulya alatt. Visszavonult volna. Szánalomteljesen. De nem Weizmann. Akinek egyénisége és — ma már kétségtelenül — történelmi alakja: messze kiemelkedik az átlag hétköznapi szürkeségéből.

Alig, hogy elcsendesedtek a bázeli napok utórezgése, — Weizmann újra megjelent a cionista munka frontján. Az első rajvonalakban. Mint egyszerű közkatona. A Keren Hajjeszód megkérésére Dél-Afrika utazik az ottani KH-kampány levezetésére. Közben elfogadja a berlini cionista szervezet meghívását és két nagy előadást tart a berlini zsidóság számára. A Zsidó Távirati Iroda jelentése most arról ad hírt, hogy a cseh-szlovákiai cionista szervezet is meghívta Weizmannat. Ezt is elfogadta és Cseh-szlovákia nagyobb zsidó centrumaiban fog előadásokat tartani. Novemberben pedig a hollandiai cionisták meghívásának tesz eleget.

Am aki azt hiszi, hogy Weizmann az országépítő alapok kereteiben és az ugynevezett politikamentes vagy politikánfeletti cionista munkában kívánja elhatárolni aktivitását, — azok ugyancsak alapos tévedésben ringatják magukat.

Beláthatatlan rövid időn belül Weizmann markáns alakja újra megjelenik a politikai frontján is. A jelek legalább is erre mutatnak. Egy rövid, de igen sokatmondó sajtónyilatkozat fekszik előttünk. Egy Weizmann-intervjú. A prágai „Selbstwehr“-ben látott napvilágot. És többek között ezt olvashatjuk:

— A közeljövőtől nem sokat várhatunk. Anglia világhelyzete alaposan megrendült a „frontkrach” következtében és a jelek azt mutatják, hogy a brit impérium rövidesen a speciális angol érdekek államszövetségévé fog kialakulni.

És itt álljunk meg egy pillanatra, mielőtt tovább mennénk. Weizmann Chájim az angol választások előtt jó néhány nappal tette meg fenti nyilatkozatát. Mit is mondtott? ...

Azt, hogy: a brit világbirodalom a speciális angol érdekek államszövetségévé fog kialakulni. Csak most, a választások után, bontakozik ki teljes egészében Weizmann szavainak sokatmondó jelentősége és mély értelme. Mert most már megmondhatjuk: senki sem mutatott rá oly élesen és oly világosan a közeljövő alakulásaira, mint éppen: Weizmann. Ezzel a rövid, de annál sulyosabb kijelentésével. Az angol parlamenti választások eredményei ugyanis megdöbbentő erővel igazolták Weizmann jövőbemutató szavait. És ha Macdonaldot „elkábították” az eredmények, — amint ezt maga vallotta be az újságíróknak, — ha maguk a győztes konzervatívok is elképedtek és mindenkit megállásra készítetett a választási eredmények meglepetésszerű kialakulása, — akkor Lloyd George mellett (aki bejósolta a konzervatívok győzelmét) éppen Weizmann Chájim volt az a politikus, aki — bár az érdektelenség távlatából figyelte az események zajlását, — de csöppet sem lepődött meg, egy pillanatra sem ütközött meg ezeken a „furcsa” eredményeken. Legfeljebb — böles szavainak igazolását érezte. Egyszerűen azért, mert: a munkáspárt veresége és a konzervatívok győzelme egyet jelent egy új nacionalista gazdaság-

Mikulásra vörös cellophánt, gelatint olcsón szállít Lepage Cluj.

politika inaugurálásával, amelynek első és sarkalatos programpontja: a védővám-rendszer kiépítése.

Igen, most már értjük: „az angol érdekek államszövetségé...”

A jóslat beigazolódt. De nincs benne sok köszönet. Mert ez a fordulat, — amely kétségtelenül rendszerváltozást is jelent, — nem hozhat sok jót Európára. Az újabb vámhátárok, az újabb korlátok: csak bonyolultabbá teszik az általános békére, a gazdasági és a társadalmi kiegyensúlyozottságra áhítózó Európa eléggé összekuszált problémáit.

Hogy a zsidó Palesztinára milyen kihatással lesz az új rendszer, amely előre veti árnyékát, — ez még a jövő titka. Attól függ, hogy csakugyan kiterjesztik-e a védővám-rendszer gazdaság-politikáját az egész impériumra, avagy csak Angliát fogják vele elhatárolni.

De Weizmann egyebet is mondott. Olyanokat, amiket még nem hallottunk tőle. Többek között ezeket:

— Új aktualitással bír egy arab államszövetség kérdése is, amely nem sok jót hozhat a zsidó nemzeti otthon művére. A font megrendülésével az arabok elvesztették minden respektusukat és minden félelmüket Anglia előtt. Ennek következtében meglazulnak azok a kapcsolati szálak is, melyek mégis fennállottak az arabok s a zsidók között. Az arabok tábora ugyan széttagolt és egy erős bomlási folyamat észlelhető. De csak befelé. Kifelé egységesek. Ma már alig van lehetőség az arab zsidó tárgyalásokra. Mig rövid idővel ez előtt, ha sulyos feltételek mellett is, de

mégis hajlandók lettek volna közös tárgyalásokba bocsátkozni. A cionista erők lebecsülése az arabok részéről azonban nemcsak az Angliával szemben elvesztett respektusnak tudható be, hanem a zsidó építőmunka lassu előmenetelének is. Egyedül és kizárólag: a zsidó nép megduplázott munkateljesítménye segíthet itt a leghathatósabbban. Az arabokkal való megegyezés útját ezentúl: nem Jeruzsálemből, hanem Bagdad, Damaszkusz és a többi arab országokon keresztül kell, hogy megtaláljuk.

Sulyos szavak. Tipikus „weizmanni” nyilatkozat. De ezekre a mondatokra már erősen rányomódik — az ellenzéki politikus bélyege. Új meglátások, új irányok. Egy új program konturjai...

Az újságíró megéreztte a szavak sulyoságát. Azoknak mély értelmét is. És megkockáztatta a kérdést:

— Milyen álláspontra helyezkedik professzor ur az új executivevel szemben? Csattanó feleletet kapott:

— A kérdés felesleges. Szervezett cionista vagyok és megteszem a kötelességemet. Egyébként az a véleményem, hogy a mai időkben az összes nézeteltérések egy zárt egységfrontnak kell hogy helyet teremtsenek.

Az egyenes válasszal adós maradt Weizmann. Mint sok más alkalommal is. De gondoskodott arról, hogy kárpótolja az újságíró egy olyan kijelentéssel, amely egymagában is: sokat mond. Főleg a benne rejlő értelem sokféleségének lehetőségével...

Egyszóval: zajos tévedés, hogy Bazel aláhullott Weizmann napja. Ellenkezőleg: Weizmann napja — még nem jött el. Jönni fog. S Weizmann talán ma inkább a jövő embere, mint — valaha.

Danzig Hillél.

Hat hónapra meghosszabbították a török-orosz barátsági szerződést

Angorában hivatalos látogatásra kérték fel a bolgár miniszterelnököt

London, október 30. Litvinov és Tefvik Rüzsydy bey Angorában megállapodást írtak alá, amelyben további hat évre meghosszabbították a szovjet és Törökország barátsági és semlegességi szerződését. Az eredeti szerződés 1925 decemberében

ben jött létre s most újabb hat évre meghosszabbítást nyert.

Egyidejű angorai jelentés szerint Zmet pasa török miniszterelnök hivatalos látogatásra meghívta Törökországba Musanoff bolgár miniszterelnököt.

A japán kormány mindaddig nem vonja vissza megszálló csapatait Mandzsuriából, mig közvetlen tárgyalásokat nem kezdhet Kinával

London, október 30. Tokióban kormányrésztől ma a parlamentben bejelentették, hogy Japán csapatait Mandzsuriából mindaddig nem vonja vissza, amig a vizsályt Kinával folytatandó közvetlen tárgyalás során egymás között el nem intézik. Újabb jelentés szerint a japán titkos tanács — mint Tokióból jelentik — teljes mértékben honorálta a kormány azon álláspontját, hogy a mandzsuriai megszállást mindaddig nem likvidálja, amig Kína és Japán között közvetlen tárgyalások útján el nem oszlatják a felmerült ellentéteket.

Egyidejűleg a mandzsuriai Yikisho közlélben kínai csapatok harcban állanak egy japán ezred erős hátvédjével, amely kínai rablókat üldözött. A csata még folyik.

Vázsonyi Vilmos és a magyar demokrácia. Vázsonyi művei két hatalmas kötetben rengeteg képpel, nagy lexikon alakban, luxus kivitelben, félbörkötben 1126 oldalon a Lepage könyvkereskedés az azelőtti 2000 lejes ár helyett, amig a készlet tart 560 lejt küldi meg utánvétel portómentesen. Kérje az árleszállítások nagy jegyzékét Lepage-tól Kolozsvár.

Borzalmas télnek néz elébe

az egész világ és mindenkinek meg vannak a maga téli gondjai. Nincs még beszerezve a fa, a gyermekeknek téli ruhát kellene venni és itt a házbérnegyed is sokan állanak a kétségbesés szélén, pedig

van még remény sugár

csak élni kell a lehetőséggel. Egy kis szerencse csupán és egész életére megszabadulhat anyagi gondjaitól, mert egy 100 lejes zsidó kórházorsjeggel könnyűszerrel

egymilliót nyerhet

Még öt osztályon keresztül játszhat a zsidó kórházorsjeggel a kéthetenként megismétlődő húzásokon.

Legközelebbi húzás: november 1.

Postai megrendeléseknél 100 lej beküldése ellenében portómentesen küld egy sorsjegyet a Zsidó Kórházegyesület sorsjátékintézősége, Cluj, Piata Unirii 20.

Vegyen Zsidó kórházorsjegyet!

2 lejbe kerül egy borotválás

“IDEAL”

késnélküli borotváló porral, amely egyedül kipróbált és elismert hygienikus, egészséges és legolcsóbb. Kérjen mindent az „IDEAL” védjeggyel ellátott borotváló port 1/4 krg-os csomagolásban, amely 5 borotválásra elegendő és amelynek az ára 10 lej, vagy direkt a készítőnél: Reszling József borbély Cluj, Reg. Ferdinand 30. Óvakodjunk az utánzattól.

Egy országot egy jó ötletért

Ingyen orvosi kezelést, ingyen uzsonna a mozi látogatóknak

(Levél a newyorki színházi életéről.)

A Shubert-koncern válsága az amerikai színházi életre terelte az európaiak figyelmét. Európai írónak, színésznek az álma a Shubert szerződés volt, mert ez dollárokat, karriert és hírt jelentett és — most a Shubert-koncern is válságba került.

Nemcsak ez a legnagyobb színházi vállalkozás, hanem Amerika többi színházi vállalata is sir és panaszkodik. Azonban a színházak válsága korántsem a rossz közgazdasági helyzetnek a következménye, Amerika ha érzi is a viszonyok sulyát, a helyzet ott még korántsem olyan rossz, mint nálunk és színházra, mulatságra volna pénz. Legnagyobb baj az, hogy nincs olyan szindarab, amely tömegeket vonzana. Ezért vált most jelszóvá az amerikai színházi világban az, hogy: egy országot egy jó ötletért, vagy az egész Broadway egy jó szindarabért.

Tény az, hogy a konjunktúra ideje alatt nagyon sok új színházi vállalat keletkezett Newyorkban, azonban ezek vagy eltűntek, vagy olcsón egyik vagy másik olyan nagy vállalat kezébe kerültek, mint amint a Shubert-koncern is. Az amerikai színházak legnagyobb baja az, hogy vagy nem született meg, vagy eltűnt az a tehetség, aki új, friss és az idők szellemének megfelelő szindarabot tudna írni.

Néhány év előtt Newyork volt a legérdekesebb színházi város. A Provincetown színház felfedezte O'Neillt és Abris rózsája szerzőnek, színházak, színészeknek milliárdot hozott. Ma teljes a szegénység. A tehetség hiányát a világitási és fényhatásokkal, a kiállítás luxuriózusságával a megokszorosított sex appeallal akarják pótolni, ez azonban csak ideig óráig sikerül. Az amerikai elsősorban jó darabot akar és ezt nem kap.

Ami az utóbbi időben Európából átjött, csatlódást okozott. A revü és vaudeville színházak versenye megnéhezítette a színházak helyzetét. A legnagyobb sikert Carroll, a vakmerő ötleteiről ismeretes artista művész aratta egy óriási dínoszarusszal, amely a benne elrejtett hét ember segítségével mozgott és amelynek a zenekar tizedig soráig előrenyúló nyakán egy bájos tánsónó piretett, aki a legizgatóbb pillanatban a közönség közé ugrott. A Capitolban — mert a moziknak is van artistaprogramjuk — a Loreley zenéjére tizenkét fiatal hölgy egyszerre ugrik be a vízbe és egyszerre vesztik el a víz alatt egyetlen ruhadarabjukat. A Roxy moziban pedig klinikát rendeztek, ahol mindenkit ingyen kezelnek, aki az előadás alatt rosszul lesz. A belépődíj fél dollár és miután az orvosi konzultáció díja tíz dollár, a legtöbb szegény ember a moziban gyógykezelési magát.

Newyork legnépszerűbb darabja most a Palmy Dais, amelyben Eddie Cantor komikus, mint dirigens is szerepel, de bár valóban csodálatos, amit produkál, nem is a legnagyobb vonzerő, hanem az, hogy a vesztibül teacsnokkva van átalakítva, ahol minden látogató izletes és ingyen uzsonnát kap, egy newyorki péküzlet reklámba készült inyigató sütéményeit.

Természetes, hogy az esetben, ha jó műsor volna, minderre nem volna szükség s ingyen orvos, ingyen patika, ingyen uzsonna nem tudja pótolni a műsor hiányosságát.

— Alfonz spanyol exkirályt hazaárulás vádolják. Párizsból jelentik: A Journal madridi távirata szerint a diktatura letartóztatásban levő husz miniszterét a felelősségre vonó bizottság elé vezették s ott közölték velük az ellenük emelt vádat. A volt minisztereknek hazaárulásért, az alkotmány megsértésért, adók törvénytelen szedésért kell felelniök. A perben vádlott Alfonz exkirály is, aki ellen hazaárulás a vád.

HI

UJ KELET
bánsági
Főszerekesztő
Felelős szerk.
Bukares
Hátszegi Irt
Cikkeink utánn
megjelölésé

— MA ESTE HOLYBAN A Z KEDESI ESTJE...
ság színhelye le...
lozsvári zsidó di...
nyenyüket tartják...
meiben. Ez a re...
láthatólag, ki fo...
tekből, mert a...
egész zsidó ifjus...
Az estély iránt...
érdeklődés nyilvá...
den előkészület...
tos garanciát je...
nagy sikerére.

— Rövidesen...
statáriális bírós...
Dombovárról jel...
ván gazdálkodó...
májában összeve...
turistával. Vit...
rántott elő és ra...
halálisan talála...
német turistát...
ban sebesítette...
ver golyója. Kis...
ták. Úgye a stat...
zik, mely rövides...

— Hónapokig...
töneiben egy or...
ndult svájci író...
berlini Vossiche...
Oroszországból...
mann Kurz isme...
mintegy másfél...
az oroszországi...
sára. Kurz közve...
badult ki az oro...
négy hónapot t...
jó alatt nem v...
fosztották meg...
sem adtak arra...
kor kibocsátottá...
ra, hogy a szovj...
esküvés gyanuja...
kítésért akarja p...
és a svájci ható...
elégíteltet szerez...

— A román fe...
Kolozsváron. É...
színhelye lesz a...
kiállításai terme...
román festő, Ki...
Artistica elnök...
l-én kiállítását...
művészkörökben...
kinek meleg, él...
nyára a kolozsv...
fogja ragadni.

— Az amerikai...
csatlakoznak a...
szünetre vonatko...
donból jelentik...
revali távirata...
mány hajlandó...
fegyverkezési sz...
ményhez s ezt...
főtítkársággal...
tratok szerint a...
pölte a népszöve...
az egyévi fegyve...
közö javaslathoz...

— Kanadában...
gol dominionok...
Londonból jelen...
az angol domini...
ciájának jövő év...
széhvívását készü...

— A Korunk...
runk novemberi...
komoly és mély...
munkát, amit h...
magyar nyelvte...
szám gazdag a...
zető tanulmányo...
Róbert: A román...
János: A magy...
sága. Danzinger...
szenszky Erik...
ereje. Silberman...
Gyomai Imre: E...
Franciaországba...
sebbségi kérdés...
közleményeket I...
András, Babos...
Erdberg irtak...
Disputa és Foly...
25 kisebb cikket

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányási zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátasági Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— MA ESTE LESZ A SALOMPÁHOLYBAN A ZSIDÓ DIÁKOK ISMERKÉPÉSI ESTJE. Ma este fényes mulatság színhelye lesz a Salompáholy. A kolozsvári zsidó diákok szezonnyitó rendezvényüket tartják meg a Páholy összes terében. Ez a rendezvény azonban, előreláthatólag, ki fog emelkedni a diákkörök köréből, mert a mai estély: Kolozsvár egész zsidó ifjúságának találkozója lesz. Az estély iránt városszerte széleskörű érdeklődés nyilvánul meg és a diákok minden előkészületet megtettek, amelyek biztos garanciát jelentenek a rendezvény nagy sikerére.

— Rövidesen újra ítélkezik a magyar statáriális bíróság. Budapestről jelentik: Dombóváról jelentik, hogy Kispál István gazdálkodó egyik közeli község kocsmájában összevezetett 2 világhírű német turistával. Vitatkozás közben revolvert rántott elő és rájuk löött. Az egyik lövés halálosan találta Mayer Adalbert fiatal német turistát, míg a másik turistát lábán sebesítette meg Kispál István revolver golyója. Kispált azonnal letartóztatták. Ugye a statáriális bíróság elé tartozik, mely rövidesen ítélkezni is fog felette.

— Hónapokig tartottak a szovjet börtönökben egy oroszországi tanulmányutra indult svájci irót. Berlinből jelentik: A berlini Vossische Zeitung jelentése szerint Oroszországból nemrég kiutasított Hermann Kurz ismert svájci regényíró, aki mintegy másfél év előtt Moszkvába ment az oroszországi viszonyok tanulmányozására. Kurz közvetlen kiutasítása előtt szabadult ki az orosz börtönből, ahol tizenhárom hónapot töltött fogságban. Egész idő alatt nem volt tisztában, hogy miért fosztották meg szabadságától és módot sem adtak arra, hogy védekezhessen. Mikor kibocsátották, akkor adták tudomására, hogy a szovjethatóságok elleni összeesküvés gyanúja alatt állott. Kurz kártérítésért akarja perelni az orosz államot és a svájci hatóságokhoz fordult, hogy elégtételt szerezzenek neki.

— A román festők társaságának elnöke Kolozsváron. Errekes nyéveszi esemény színhelye lesz a napokban a prefektúra kiállítási terme. A legkiválóbb modern román festő, Kimon Loghi, a Tinerimea Artistica elnöke, nyitja meg november 1-én kiállítását. Kimon Loghi a külföldi művész körökben előnyösen ismert festő, akinek meleg, élettel teli művészete bizonyára a kolozsvári közönséget is meg fogja ragadni.

— Az amerikai és az észk kormányok csatlakoznak az egyévi fegyverkezési szünetre vonatkozó egyezményhez. Londonból jelentik: Az Evening Standard prevál távirata jelenti, hogy az észk kormány hajlandó csatlakozni az egyéves fegyverkezési szünetre vonatkozó egyezményhez s ezt közölte a népszövetségi főtájtársággal. A lapokban érkezett táviratok szerint a washingtoni kormány közölte a népszövetségi főtájtársággal, hogy az egyévi fegyverkezési szünetre vonatkozó javaslatához hozzájárulását adja.

— Kanadába akarják összehívni az angol dominionok gazdasági konferenciáját. Londonból jelentik: A kanadai kormány az angol dominionok gazdasági konferenciájának jövő évre Kanadába történő összehívását készült javaslatba hozni.

— A Korunk novemberi száma. A Korunk novemberi száma is folytatja azt a komoly és mélyenszántó ismeretterjesztő munkát, amit hosszú évek óta végez a magyar nyelvterületen. A novemberi szám gazdag anyagából a következő vezető tanulmányokat emeljük ki: Braun Róbert: A romániai agrárkérdés. Horváth János: A magyar szociáldemokrácia válsága. Danziger Ferenc: Kina utja. Jézusenszky Erik: A társadalom fogyasztóereje. Silbermann Jenő: A gép és a pénz. Gyomai Imre: A negyvenedik rend írói Franciaországban. Földi Erzsébet: A kisebbségi kérdés. Sth., stb. Szpirodalmi közleményeket Dömötör Teréz, Szilágyi András, Babos Antal, Jean Pallu és E. Erdberg írtak. A Kulturkrónika, Szemle, Dáspata és Folyóirat szemle rovatokban 25 kisebb cikket talál az olvasó.

Lázasan készülődnek Kolozsvár hölgyei Harry Liedtke és társulata fogadtatására

A legnépszerűbb filmszínész egyetlen személyes fellépése hétfőn este

Cluj-Kolozsvár, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Futótüzként terjedt el Kolozsváron a hír, hogy Harry Liedtke, a legnépszerűbb német moziszínész, nagyszerű társulatával együtt egyetlen este vendégszerepelt a Magyar Színházban. Nem szoktuk meg, hogy a világvárosok súlyos arannyal fizetett sztárjai ellátogassanak hozzánk s annál nagyobb izalmat kelt a hír, hogy Harry Liedtke, a világ szépasszonyainak dédelgetett kedvence

„Az eszményi férj
 egyik legkitűnőbb alkotása Wilde Oszkár. nak, a darabot most a híres Bruno Frank átdolgozta s mi itt Robert Jenő professzor rendezésében fogjuk látni.

Még nem biztos, hogy Harry Liedtke vasárnap este vagy csak hétfőn a déli gyorssal érkezik-e. Kolozsvár hölgyei körében mindenestre lázas készülődés folyik már, mert

mindenki künn akar lenni Harry Liedtke fogadtatásánál a pályaudvaron.

A Magyar Színház igazgatósága közli, hogy semmi mód sincs Harry Liedtke ven dégjátékának meghosszabbítására:

hétfőn este negyedkilenc órai kezdettel egyetlen előadást fog csupán tartani,

mert másnap már Nagyváradon kell játszania.

ezuttal nem filmen, hanem husból és vérből való eleven alakjában jön kö-zibénk.

Harry Liedtkeének a partnerei is híres moziszínészek. Rudolf Klein Rogge, Traute Carlsen, Erika Dernburg, Eva West, Elisabeth Markus, Max Landau stb. neveit az egész világon előnyösen ismerik. Harry Liedtke rendkívül érdekes darabot választott ki kolozsvári vendégszereplésére.

— Dr. Gelber előadása a WIZO teadél-utánján. A Wizo kolozsvári csoportja november 3-án, kedden d. u. 5 órakor a Salom klub helyiségében (Szentlélek u. 6.) tartja a rendez teadélutánját, melyen ez alkalommal dr. N. M. Gelber, a híres zsidó író tart előadást, „Zsidó szalonok” címmel. A rendkívül érdekes előadásra külön meghívókat nem bocsátanak ki, érdeklődőket szívesen lát a Wizo vezetősége.

— Esős idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognóza szerint nyugat felől borulás és eső várható átmenetileg hőmérséklet-emelkedéssel. A hőmérséklet Budapesten ma délben 8 fok Celsius.

— Meghívásnélnél, náthaláznál, mandalo-lornál, torokgyulladásnál, valamint ideg-fájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszeres gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Grandi jelentést tett Mussolininak berlini tárgyalásairól. Rómából jelentik: Grandi Rómába érkezése után nyomban a Palazzo Venezia-ba hajtatott s Mussolini miniszterelnöknek jelentést tett berlini tárgyalásairól. Az olasz külügyminiszter egyuttal átadta a Ducenak a német kormány részére küldött ajándékát, a Tesaurus Linguae latinae négy kötetes rendkívül értékes művet.

— Kemál pasa táviratilag üdvözölte Achmed Zogu albán királyt. Tiranából jelentik: A Balkán-konferencia alkalmából Musztafa Kemál török köztársasági elnök táviratban üdvözölte Achmed Zogu albán királyt. Ezzel egyidejűleg a török kormány hivatalos érintkezést vett fel Albániával. A lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak e lépéseknek s hangoztatják, hogy Törökország és Albánia egymás közti viszonyában új korszak kezdődött.

Zsidók! Zsidók!

Vasárnap, november 1-én, este 9 óra kor a régi Iparkamara dísztermében

Nagy zsidó meeting!

Tárgy:

„A zsidóság mai helyzete, annak okai és perspektívái“

Előadók:

- Dr. Fischer Tivadar kamarai képviselő (Cluj)
- Dr. Manfred Reifer kamarai képviselő (Csernovita)
- Dr. Balázs Endre ügyvéd (Cluj)
- Dr. N. M. Gelber író (Varsó)
- Prof. J. Silberbusch (Bukarest)

Beléptéldij nincs!

Beléptéldij nincs!

Minden zsidó ott legyen!

NAPROL-NAPRA

A bécsi rendőrség néhány nappal ez előtt névtelen levelet kapott, amelynek írója azzal fenyegetőzik, hogy a vasárnapi istentisztelet alkalmával fel fogja robbantani a Szent István templomot. A rendőrség ennek következtében építő szakértőkkel átvizsgáltatta a templom és a torony minden részét továbbá egy detektívcsoporthat megbízott a székesegyház felügyeletével.

Az ember azt hinné, hogy Amerikában a technika annyira tökéletes, hogy a kártékony rovarokat, amelyek annyi nyári estéinket teszik kinossá, villámossággal vagy valami más technikai apparátussal pusztítják. Most kiderül, hogy a technika Amerikában sem jutott még odáig, hogy szabadalmazott szunyogirtó készülékek volnának használatban, sőt New-Jersey állam és Los Island lakossága annyira szenved a rovaroktól, moszkítóktól, darazsaktól, szunyogoktól, hogy most Texasból denevéreket importálnak New-Jersey-be, hogy ezek pusztítsák el a sok bosszúságot és kárt okozó bogarakat. A moszkító probléma komoly problémája Amerikának. A Kubában, Közép- és Dél-Amerikában folytatott moszkító tanulmányok során megállapították, hogy ezek a kellemetlen férgek a világ legszaporább lényei. Egy egészséges moszkító mama évenként nem kevesebb, mint 159 milliárd és 875 millió új csemetéknek ad életet. A moszkítóknak közül az emberre csak a nők veszedelmesek, a moszkító férfiak nem vér-szomjasok és általában békés természetűek. Moszkító kannibálok is vannak, amelyeknek a csipése életveszélyes. Most ezek ellen a texasi denevéreket küldik harcra és megfigyelték, hogy a denevér, amelyneknek más tápláléka nincs, esténként ezer és ezer számba pusztítja a moszkítókat.

Montessori asszony Gandhi előtt demonstrálta nevelési rendszerét. A hindu nacionalista vezér az előadás után kijelentette a világszerte ismert gyermeknevelőnek, hogy rendszerét csodálja. Hangoztatta, hogy csak igazi neveléssel lehet új, egészséges nemzedéket teremteni. Gandhi a maga részéről legtöbbször becsüli a gyermekben a tisztaságot és az ösztön-életet.

A svéd akadémia az orvosi Nobel-díjat Ottó Warburg berlini egyetemi tanárnak ítélte oda. A professzor nevét a tudományos világban az élő sejtek oxidációs folyamatára vonatkozó új elmélettel és a lélegzési fermentumok vizsgálatával tette ismertté.

Az amerikai lapok szerint Edison hátrahagyott vagyonának értéke 12 millió dollár.

A szovjethatóságok kiutasították Oroszország területéről Hermann Kurz svájci költőt és regényíró, aki másfél évvel ezelőtt tanulmányút céljából Moszkvába ment. Kurzot kéthónapi ottartózkodás után Moszkvában „német hatóságokkal való konspiráció” címén letartóztatták és egészen eddig magáncellában fogva tartották. Az író most elhatározta, hogy kártérítésért perli a szovjetet, de mert a kártérítési összeg behajtása nem biztos, oroszországi élményeit regényben megírja.

Primăria Municipiului Cluj.
 No. 8673—1931.
 A N U N Ţ
 Municipiul Cluj, cumpără pe cale de ună învoială cu oferte în scris 60.000 lgr. (şasezeci de mii) fân, 80.000 (optzeci de mii) kgr. paie calitate I, în care scop invită producătorii ca până la 11 Noemvrie 1931 să-şi înainteze ofertele lor legal timbrate pentru furnizarea furajelor de mai sus Primăriei Municipiului Cluj, în plicuri închise, sigilate comunicându-li-se prin această concurenţilor că la 12 Nov. ora 11 a. m. în sala de sedintă Comisia de licitaţii va proceda la deschiderea ofertelor intrate şi la licitaţie verbală în conformitate cu normele în vigoare.
 Cluj, la 23 Oct. 1931.
 Primăria Municipiului Cluj.

Színház—Művészet

Tolnay Andor a „Hamburgi menyasszonyban“

Alig van már jegy a vasárnap esti előadásra. A „Hamburgi menyasszony“ fog színre kerülni a férfi főszerepben: Tolnay Andorral, akinek ez a legparádésabb alakítása. Lengyel Irén és Neményi játsza a két nagyszerű női szerepet.

Ma este és holnap délután Cs. Sz. K. Az egész város a „Cs. Sz. K.“ című nagyszerű új operett óriási sikeréről beszél. Aki még nem látta a „Cs. Sz. K.“-t siesen helyét biztosítani a ma esti, vagy a vasárnap délutáni előadásra.

A Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 3-kor: Lehullott a rezgő nyárfa... (Ifjúsági operett-előadás, nagyon olcsó helyárakkal. Karácsonyi Ili, Neményi Lili, Tompa Béla, Ihász Aladár, Putnik Bálint, Leóvey, Selmezi, Réthely fellépése. Sorozatszám: 35. Bevezető előadást tart: Rácz József.)

Szombat este 8¹/₂-kor: Cs. Sz. K. (Csalódott szerelmesek klubja. Operett-ujdonosság, 3-adszor. Napi bérlet 6. szám, A. Sorozatszám: 36.)

Vasárnap d. u. 5-kor: Cs. Sz. K. (Csalódott szerelmesek klubja. Operett-ujdonosság, 4-edszer. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 37.)

Vasárnap este 8¹/₂-kor: Hamburgi menyasszony. (Operett-repriz. Tolnay Andor vendégjátéka, Lengyel Irén és Neményi Lili fellépése. Rendes helyárak. Napi bérlet 6. szám, B. Sorozatszám: 38.)

Hétfőn este 8¹/₂-kor: Harry Liedtke és berlini teljes társulatának vendégjátéka: **Az eszményi férj** (Nem mozi-előadás! A művészek személyes fellépése! Főszereplők: Harry Liedtke, Traute Carlsen, Erika Dernburg, Elisabeth Márkus, Eva West, Max Landa, Rudolf Klein Rogge, Ernst Pittschau, Ernst Schlott. Felemelt helyárak! Bérletszűnet. Sorozatsz.: 32)

CORSO-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7, 9 órák: A románc. Főszereplő: Greta Garbo, kinek szépsége, eleganciája és játéka tündököl a romantikus drámában. Műsor előtt: Hangos világhíradó és burleszk.

Vasárnap d. e. 11 órák: Patt és Pa-

tachon, vigjáték matiné. Olcsó helyárakkal. Műsor előtt: A beszélő kutyák, burleszk.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órák utoljára: A románc, Greta Garbo gyönyörű romantikus drámája. Műsor előtt: Hangos világhíradó és burleszk.

SELECT-MOZGÓ műsora

Szombat: Boszporuszi éjszakák, német párbeszédű hangos dráma, Claude Farrère „Ember, aki öli“ c. regénye nyomán, főszerepekben: Conrad Veidt, Heinrich Georg és Trude von Moio.

Vasárnap: Boszporuszi éjszakák.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11 órák és d. u. 3 órák: I. Bimbo mint torreador. II. A szép kék Dunánál. III. A marokkói kávéház.

Vasárnaptól kezdve új, leszállított helyárak: minden erkélyjegy 10 lej, minden földszinti jegy 20 lej!

URANIA-MOZGÓ műsora

Szombat: Schmelin és Stribling világhírű boxmérkőzése. Ezenkívül: A varsoói citadella.

Vasárnap: Schmelin és Stribling világhírű boxmérkőzése. Ezenkívül: A varsoói citadella.

TÖZSDE

Kolozsvár, október 30. Márka 40, holland frank 6.70, líra 8.80, cseh korona 4.97¹/₂, pengő 27, dinár 3, schilling 22.50, svájci frank 33.15, zloty 19.50, belga frank 24.

Bukarest. Francia frank 660, márka 39.85, font 660, dollár 16.770, líra 880, svájci frank 3305, cseh korona 497, siling 23.70, pengő 26¹/₂, zloty 19, belga frank 23.50, holland forint 68.10, dinár 2.99.

ZSIDÓ-TÁRGYU KÖNYVEINK

Patai József: Biblia képekben kötve 816 L
Patai József: Feltámadó Szentföld 408 L
Ugyanaz kötve 544 L
Patai József: Középső kapu . . . 136 L
Ugyanaz kötve 204 L
Patai József: Kabala (magy., német) 136 L
Patai József: Politika nélkül . . . 136 L
Patai József: Zsidó irások . . . 136 L
Patai Edith: Engem is hív a föld 102 L
Sass Irén: Enekek éneke . . . 102 L
Hajdu Miklós: Zselérek vagyunk 136 L
Ben Ami: Palesztinai utmutató . . . 5 L
Edmond Fleg: A próféta gyermek 100 L
Leitner: Órsón a zsidóság frontján 60 L
Herzl Tivadar: Ős-Uj Hon . . . 140 L
Hatvány Lajos: Urak és emberek I. és II. kötet . . . 442 L
Feuchtwanger: Herceg és a zsidója 70 L
Földi Mihály: Halasi Hirsch fia 272 L
Marois: Sísraeli . . . 264 L
Lacratell: Silbermann . . . 60 L
Ben Ami: Uj Palesztina . . . 50 L
Heine: Bacharachi Rabbi . . . 50 L
Herz: Zsidó állam . . . 30 L
Kabalisták és csodatevők . . . 20 L
Oszkár bácsi legszebb meséi . . . 28 L
Sass Irén: Kol Nidre . . . 30 L
Dr. Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben . . . 4 L
Gorelik: Cion és Golusz . . . 15 L
Nordai: Dr. Kohn . . . 30 L
S. Alechem: Leégett nemese . . . 20 L
Ugyanaz kötve 30 L
Nachum Goldmann: A zsidó nemzet követelése . . . 8 L
Paneth: Utazásom a Szentföldön . . . 7 L
Dr. Blank: Mit akar a cionizmus . . . 35 L
Mairovits: A tóra és cionizmus . . . 4 L
Gizskalai János: A titok . . . 15 L

Gizskalai János: Támár . . . 50 L
Szokolow: Uj zsidók . . . 15 L
Kacér: Golem ember akar lenni 15 L
Agnon: És a meggyőnyedt kiegyenesedik . . . 25 L
Pényes Samu: Jidli első változása 35 L
Mendele M. Sturjím: A sánta fiske 30 L
Dr. Hoffmann: Házasság a héberkenél . . . 30 L
Sass Irén: Híres zsidó asszonyok 40 L
Daniel könyvének magyar fordítása 30 L
Modern zsidó költők . . . 20 L
Bíró Lajos: Zsidók utja . . . 50 L
Grottor: Zsidó reneszánsz . . . 20 L
Dr. Krausz: A zsidó Palesztina évezredeken . . . 35 L
Lahman: Egy szederest Madridban 15 L
Katonka M. Példázatok, történetek a talmud . . . 20 L
Székely Béla: Szedszera . . . 20 L
Sombart Werner: A zsidók jövője 30 L
Frigyes: A zsidók természetrajza . . . 25 L
Purimkönyv . . . 30 L
Graetz: A zsidó törzs megfújódása 10 L
A talmud könyve I. II. III. . . 140 L
Komor András: Fischmann et Co. . . 190 L
Ujvári: Tulsó parton . . . 80 L
Patai: Zsidó költők antológiája öt diszkotés . . . 540 L
Ujvári: A cédrusfa daliája . . . 25 L
Heine: Sabbat hercegnő . . . 60 L
Dosztojevskij: Zsidó-kérdés . . . 10 L
Bíró Lajos: Bazini zsidók . . . 66 L
Schalom Asch: Fiatalok . . . 40 L
Dr. Flesch Armin: A zsidó . . . 80 L
Zsoltárok könyve két kötet . . . 180 L
Abádi: Judea reneszánsza . . . 60 L
Raab: Mayer Litvach unokája . . . 30 L
Dr. Kohn: Palesztina kolonizáció . . . 60 L

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Vidékre utámvétellel, vagy az összeg és portóköltés (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

Előzetes kiadás: A Könyvtár Uj-Kelet, azonos Cluj, Strada Barza 2, Fog 12. — Telefon 1-12.

KÖZGAZDASÁG

„Az infláció szerencsétlenségét jelentene az országra“ — mondotta Manolescu katedra-foglaló beszédében

Bucuresti-Bukarest, október 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Manolescu bank-kormányzó ez év tavaszán a Mironescu-kormány a bukaresti Politechnikum közgazdasági tanszékének professzorává nevezte ki. A fiatal egyetemi tanár ma délután tartotta meg székfoglaló előadását a műegyetem aulájában. Az előadás címe a következő volt: „Metódusok a nemzetgazdaságban“. Manolescu előadásának bevezetésében a különböző közgazdasági elméletekre vetett visszpillantást, majd behatóan foglalkozott a jelenkor gazdasági és pénzügyi válságának okaival.

Különös érdeklődés kísérte Manolescu előadásának azon részét, amelyben a válság megoldási módjait fejtegette. A bankkormányzó többek között kijelentette, hogy súlyos tévedés azt hinni, mintha az infláció révén nem lehetne találni a kiutat az ország gazdasági és pénzügyi válságából. Az infláció csupán a bankjegyek számát szaporítja, de nem a gazdasági értékeket. Egyetlen következménye az volna, hogy tönkretenné a lejt, amelynek stabilitása egyetlen biztató jel arránéve, hogy a nyugati államoknál könnyebben fog az ország a válságból kilábolni.

A devizaforgalmi korlátozások egyöntetűvé tételéről fognak tárgyalni Prágában a jegybankok delegátusai

Prága, október 30. November 3-án a bázei Nemzetközi Fizetések Bankja kezdeményezésére érkező kezddők Prágában azon jegybankok delegátusainak részvételével, amelyeknek székhelyein devizaforgalmi korlátozások vannak érvényben. A konferencián a Nemzetközi Fizetések Bankja is képviseltetni fogja magát. Az értekezlet az a feladat hárul a delegátusokra, hogy megtárgyalják a ztán országokban elfogadassák a devizaforgalmi korlátozások egyöntetűvé tételét. A konferencia sikeressége nemcsak az érdekelte középeurópai államoknak érdeke, hanem azon hatalmaknak is, amelyeknek piacai szoros kereskedelmi összeköttetésben állanak a devizaforgalom felett ellenőrzést gyakorló államokkal.

Bécsi beavatott helyen úgy tudják, hogy a prágai értekezleten elszámoló hivatal létesítését fogják elhatározni, amely Csehszlovákia, Magyarország

és Ausztria külkereskedelmi forgalmából származó kötelezettségeket lebonyolítani lesz hivatva. A hivatal működését később azután kiterjesztik más államokra is.

Egész Közép-Európában érdeklődéssel várják a konferencia eredményeit.

Primăria Municipiului Cluj.
No. 22066—1931.

INCUNOSTIINTARE

Se aduce la cunoștință publicului, că la Primăria Municipiului Cluj, s'a înființat un birou de primire a reclamațiilor și publicului interesant, **contra procedurii de selector de amanet din Cluj.**

Biroul va funcționa în camera No. 2 din str. Regina Maria No. 2 și va primi reclamațiunile în zilele de Marți, Vineri și Sâmbătă, dela ora 11 și jumătate până la ora 13 și jumătate.

Cluj, la 24 Oct. 1931.

Primăria Municipiului Cluj

Apróhirdetések

Ujra megnyit Léb ort. kóser étterme Malom ucca 14. szám alatt! Izletes ételek, olcsó árak, kellemes helyiség. Utazóknak 10 százalék kedvezmény. Abonoma, esküvők, bankettek olcsó áron.

Elsőrendű ellátás egyetemi hallgatóknak a Hochmann leányotthonban Cluj, Strada Iuliu Maniu 9. Nyelv- és zeneoktatás bejáróknak is. Mérsékelt díjak. Német, francia társalgás.

Ezüst evőeszköz vásárlásánál csak a harang védjeggyel ellátott árut kérje, mint egyedüli bármely külföldi egyenlő gyártmányt. Tacumul ezüstárúgyár Cluj, Str. Gen. Neculcea (Kornis ucca) Nr. 6.

ERTEŚITES

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknként állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Kántor-hitoktatótanító (rabbihelyettes) szép tenorhangú, eddig külföldön működött, nyelveket beszélő uriember megfelelő állást keres. Megkereséseket „Arzi“ jelligere a kiadóba kér.

Magyarul, románul, németül beszélő zenei képesítés fölött rendelkező urinó magános urnónél, vagy urnál házvezetőnői, vagy nevelőnői állást keres. Megkereséseket „35 éves“ jelligere a kiadóba.

Kiadó különbejáratu, parkettes butorozott szoba komplett hálóval. Calea Regele Ferdinand 107., földszint, utolsó ajtó.

Kiadó, esetleg panzióval, komfortos, különbejáratu szoba fürdőszobával. Egyetem u. 3., félemelet.

Ebédlő, kaukázusi diógyökér, finom kávéviteli eladó. Berkovics műasztalos Dénes ma u. 2.

Perzsaszőnyegek, antique butorok, művészeti festmények árverése 31-én, szombaton délután 4 órától. „Arta“, Cluj, Str. Avram Iancu 3.

Sapkahorgolást, selyem és gyapjúból készült vállalk. C. Decebal 13., (volt Beldolf ut) jobbra, utolsó ajtó.

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-né több kitűnő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászonbontásos könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

XIV. E Cluj-nover 5692

As UjK és b

Ökkel forrás

Kézira megőri

Takarék

A mai na

gondolat m

Takaré

hívás. A ta

a levegőben

tottak elő

ifjúságnak.

Es az em

téssel fog

Végigjárt

házat, mozi

Benézünk

Csupán elv

lyedett emb

lyeknek kir

árakkal cs

karékosság

De hiába

Az ember

erővel állt

hangjainak

nak. Talán

ha megging

akaraterje

a hívságos

Es takar

Olyan vi

hogy az em

karékosság

Es ki tud

Az éhha

nyugdíj

Az már

állam a ny

Ha valan

vállalat ne

ségének, m

egyvezséget,

Ezzel sze

még csak r

négy hónap

keservesen

Annyira r

is mentege

szükségesn

hogy egyál

kor fizetni.

Az ország

ságának a

mas tömeg

hadserége.

cséltlen özv

várják, hog

dusfilléreke

Az egyik

A másik

gedély a fi

Igy meg

hónapja. M

zik, csak a

a frontján

tól estig cs

ve egyre ál

lyosokon és

Az val

A lugosi

tették, mer

nyugdíjasol

Ezenkívül

mány a ny

Azt akar

A költés

Halott nyu

a száját se

A néme

Akik abl

angliai vál

zetet terem

tevének,

nem több

mentáris g

kenységéve

mélyíteni f

belpolitikai

tétek elm

azért, mert

lehetősége

seredését p

Ennek el

sokkal keve